

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

**ÖZEL EĞİTİM SINIFLARINDA UYGULANAN BEDEN EĞİTİMİ
DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİYLE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

138149

Savaş DUMAN

Danışman
Yrd.Doç.Dr.Ali Niyazi İNAL

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
BOKÜ MANTASYON MERKEZİ**

KONYA-2003

İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ.....	i
ŞEKİL LİSTESİ.....	ii
1. GİRİŞ.....	1
2. LİTERATÜR BİLGİ.....	2
2.1. Eğitim.....	2
2.2. Eğitim Programı.....	2
2.2.1. Eğitimde Program Değerlendirme.....	6
2.2.2. İlköğretim Okullarında Program Değerlendirme ve Öğretmenin Rolü.....	9
2.2.2.1. İlköğretim Okullarında Program Değerlendirme.....	9
2.2.2.2. Program Değerlendirmede Öğretmenin Rolü.....	10
2.3. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Önemi.....	10
2.3.1. Beden Eğitimi Dersinin Çocuğun Gelişimine Etkisi.....	11
2.3.1.1. Fiziksel Gelişime Etkisi.....	12
2.3.1.2. Psiko-Motor Gelişime Etkisi.....	12
2.3.1.3. Zihinsel Gelişime Etkisi.....	12
2.3.1.4. Duygusal ve Sosyal Gelişimlerine Etkisi.....	13
2.3.1.5. Engelli Çocukların Gelişimlerine Etkisi.....	13
2.4. Özel Eğitimin Tanımı.....	13
2.5. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi.....	14
2.5.1. Beden Eğitiminin Tanımı.....	14
2.5.2. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı.....	15
2.6. Özel Eğitimde Beden Eğitiminin Önemi.....	17
2.6.1. Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı.....	18

2.6.1.1. Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programlarının Genel Amaçları.....	19
2.6.1.2. Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programlarının Özel Amaçları.....	20
3. MATERYAL ve METOT.....	23
3.1. Materyal.....	23
3.2. Metot.....	23
3.3. Analizler.....	23
4. BULGULAR.....	24
4.1. Deneklerin Kimlik Bilgileri İle İlgili Bulgular.....	24
4.2. Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı İle İlgili Bulgular.....	26
4.3. Kişisel Bilgiler ile Programın Hedef, Davranış ve Eğitim Durumu Arasındaki İlişkinin Tespiti.....	32
5. TARTIŞMA ve SONUÇ.....	39
6. ÖZET.....	42
7. SUMMARY.....	43
8. KAYNAKLAR.....	44
9. ÖZGEÇMİŞ.....	48
10. TEŞEKKÜR.....	49
11. EKLER.....	50

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları.....	24
Tablo 2. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları.....	24
Tablo 3. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları.....	25
Tablo 4. Öğretmenlerin Sabırlı Olup Olmamlarının Dağılımı.....	25
Tablo 5. Öğretmenlerin Alana Özgü Eğitim Almalarının Gerekli Olup Olmamasının Dağılımı.....	25
Tablo 6. Deneklerin Göre Okul Yöneticilerinin Özel Eğitim Sınıflarına İlgilerinin Dağılımı.....	26
Tablo 7. Sağlığını Koruma Yollarını Öğretme Durumu.....	26
Tablo 8. Sporla İlgili Bilgi, Beceri ve Alışkanlıklar Kazandırma Durumu.....	27
Tablo 9. Ritm ve Müzik ile Hareketlerin Gerçekleşme Durumu.....	27
Tablo 10. İşbirliği İçinde Çalışma Alışkanlığının Kazandırılabilirliği Durumu.....	27
Tablo 11. Tavrı ve Alışkanlıklar Kazandırabileceğinin Değerlendirilmesi.....	28
Tablo 12. Engelli Öğrencilerin Vücutlarını Güçlendirmelerine ve Geliştirmelerine Katkısının Tespiti Durumu.....	28
Tablo 13. Belirtilen Yön Dönüşlerin Gerçekleşebilme Durumu.....	28
Tablo 14. Tek Ayak Üzerinde Sıçrayabilme Durumu.....	29
Tablo 15. Oyun Anında Uyum İçinde Olabilme Durumu.....	29
Tablo 16. Basketbol Sporuna Uygun Davranışların Gerçekleşebilme Durumu.....	30
Tablo 17. Minder Hareketlerinin Yapılabilmesi Durumu.....	30
Tablo 18. Grup Çalışması Yapılabilme Durumu.....	30
Tablo 19. Halk Oyunları Oynatılması Gerektiğinin Değerlendirilmesi.....	31
Tablo 20. Sınıf içi Oyunlarının Oynanmasının Gerekliliği.....	31

Tablo 21. Gezilere Götürme Davranışının Gerçekleşme Durumunun Değerlendirilmesi.....	31
Tablo 22. Öğretmenlerin Sabırlı Olmalarının Gerekliliği İle Engelli Öğrencilerin Gezilere Götürülmesi Davranışının Değerlendirilmesi.....	32
Tablo 23. Öğretmenlerin Alana Özgü Eğitim Almaları İle Halk Oyunları Davranışının Gerçekleşebilme Durumunun Değerlendirilmesi.....	33
Tablo 24. Öğretmenlerin Yaşları İle Koşullarla İlgili Davranışların Programdaki Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	34
Tablo 25. Beden Eğitimi Derslerinde Kullanılan Araçların Yeterliliği İle Basketbol Sporunun Gerçekleşebilmesi Durumu.....	35
Tablo 26. Okullarda Spor Salonu Olup Olmaması İle Kıyafetlerin Uygun Yerlerde Giyilip Çıkarılmasına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi.....	36
Tablo 27. Okullarda Spor Salonu Olup Olmaması İle Basketbol Sporunun Uygulanabilirliğine İlişkin Değerlendirmeleri.....	37
Tablo 28. Okul Yöneticilerinin Özel Eğitim Sınıflarına İlgileri İle Öğrencilerin Gezilere Götürülme Davranışının Değerlendirilmesi.....	38

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. Eğitim Programı Basit Modeli.....	4
Şekil 2. Program Değerlendirme Çeşitleri.....	8



1.GİRİŞ

Dünyadaki hızlı gelişmeler, bir yandan var olan bilgileri geçersiz hale getirirken, bir yandan da bilinmeyen pek çok şeyi açığa kavuşturmuştur. Yeni buluşlar, uluslar arası ilişkiler fen ve teknik alanındaki ilerlemeler kişileri ayak uydurmaya zorlamaktadır. Bu hızlı gelişmelere uyum sağlamanın en etken ve temel aracı şüphesiz eğitimidir (Özyürek 1981).

Eğitim, bireye yeni davranışlar kazandırmada ya da mevcut davranışları değiştirmede en etkili süreçtir. Bu yönüyle eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci olarak tanımlanabilmektedir (Ertürk 1997). Eğitim alanında çalışan her bilim adamının, her eğitimcinin hatta her öğretmenin geliştirdiği kendine özgü eğitim tanımı olabilir. Bu nedenle eğitimi bireyden bireye, ülkeden ülkeye, çağdan çağa, insan davranışlarını yöneten değerden değere değişim gösterir. Ancak gerçek eğitim, kendi kendini yetiştiren, çevrenin etkisi altında kalmayan yaratıcı ve özerk insanların işidir (Bozkurt 1995).

Eğitimdeki gelişmelere paralel olarak, beden eğitimi, bireyin fiziksel, devinşsel, duyuşsal, zihinsel ve toplumsal gelişmesine katkı amacına yönelik organize edilmiş bedensel etkinliklerin tümü olarak ele alınmaya başlaması eğitimin rolünü ön plana çıkarmaktadır (Gökmen 1988). Bu yönüyle eğitimin içinde yer alan beden eğitimi, insanın büyüme, gelişme ve davranış şekline göre seçilen fiziksel aktivitelerin harekete dayalı olarak yapıldığı bir eğitim şeklidir (İnal 2000). Araştırmamızda etken olan bir başka konuda özel eğitimidir.

Özel eğitim, özel eğitime muhtaç çocukların eğitimleri için özel olarak yetiştirilmiş personel ve geliştirilmiş eğitim programları ile çocukları özür ve özelliklerine uygun ortamlarda sürdürülen eğitimidir (Özsoy ve ark 1998).

Bu çalışmanın amacı, İlköğretim Okulları Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan mevcut Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının, beden eğitimi dersine giren öğretmenlerin olumlu ve olumsuz görüşleri doğrultusunda incelenerek programın işlevselliğinin boyutları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

2. LİTERATÜR BİLGİ

2.1. Eğitim

Eğitim, bireylere bilgi ve beceri kazandırmanın ötesinde, toplumun yaşamasını ve kalkınmasını devam ettirebilecek ölçüde ve nitelikte değer üretmek, var olan değerlerin dağılmasını önlemek, yeni ve eski değerleri bağdaştırmak sorumluluğu taşır. Bu değerler öğrencilerin davranışlarını ve dilek düzeylerini yine eğitim yoluyla etkiler (Gürkan ve Gökçe 1999).

Fidan (1996)' a göre, seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin özellikle de okulun etkisi altında sosyal yeterlilik ve en iyi şekilde bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreç olarak tanımlanan eğitim, Varış (1996) tarafından ise, insanın kalıtsal güçlerinin geliştirilip istenen özelliklerle yoğunlaşmış bir kişiliğe kavuşması için kullanılacak önemli bir araç olarak tanımlanmaktadır.

Altay (2000) tarafından belirlenen hedeflere ulaşmak için öğrencilerin karşı karşıya gelecekleri düzenli yaşantıların belirlendiği bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Bunun yanında Varış ve ark (1998)' a göre eğitimin temellerini, ilişkilerini ve yöntemlerini kavramak ve hepsinden önemlisi, memleketimizde var olan sistem ve süreçleri yorumlayabilmek için, alanla ilgili terimlerin taşıdığı kavramlarda birleşilmesi önem taşımaktadır.

Erden (1993) ise eğitimin niteliği büyük ölçüde uygulanan programa bağlı görmektedir. Uygulanan programın aksaklık ve eksiklikleri giderildikçe, toplumdaki ve bilim alanındaki gelişmelere göre yeniden düzenlendikçe, diğer bir ifadeyle programlar geliştirildikçe eğitimin niteliğinin de artması beklenir.

2.2. Eğitim Programı

Eğitim ve öğretim işi, programlı olarak yapılması gereken önemli bir iştir. Çünkü toplumların ideal olarak benimsedikleri eğitim hedeflerine ulaşabilmeleri, bu alandaki çalışmaları belli programlara uygun olarak sürdürmelerine bağlıdır. Okul da verilen eğitimin planlı, düzenli ve kontrollü bir süreç olması ise önceden hazırlanmış programlarla sağlanmaktadır (Büyükkaragöz 1995).

Türkiye’ de program geliştirme çalışmalarının öncülerinden Varış (1996), eğitim programını, bir eğitim kurumunun çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı, milli eğitim ve kurumun amaçlarının gerçekleştirilmesine yönelik tüm faaliyetleri olarak tanımlamaktadır. Ertürk (1997) ise eğitim programını yetiştirme olarak nitelemekte ve geçerli öğrenme yaşantıları düzeni olarak tanımlamaktadır. Ona göre yetiştirme, öğrenci açısından bir öğrenme yaşantıları düzeni, eğitimci açısından ise bir eğitim durumları düzenidir.

Günümüz Türkiye’ sinde daha çok eğitim programı kavramı kullanılmaktadır. Fakat halen okullarımızda uygulanan programları özel olarak belirtmek gerektiğinde, yerine göre öğretim programı, okul programı, müfredat programı ve ders programı adlarından birinin kullanıldığı görülmektedir. Aşağıda bu kavramlar kısaca açıklanmaktadır.

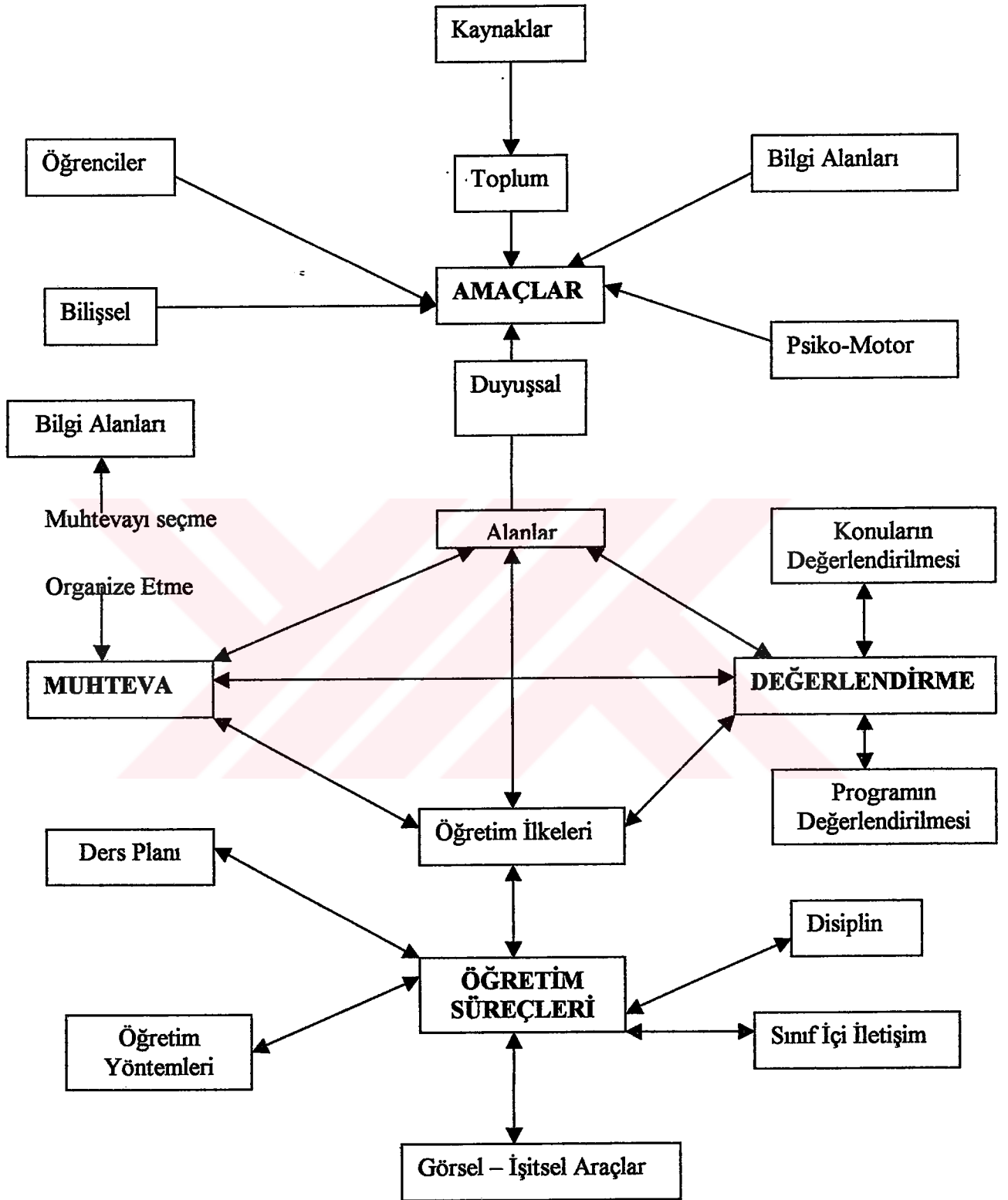
Eğitim programını, bir okulda yapılacak eğitim ve öğretim etkinliklerini düzenleyen bir belge olarak da düşünebiliriz (Büyükkaragöz 1995).

Öğretim programı, genellikle belli bilgi kategorilerinden oluşan ve bir kısım okullarda beceriye ve uygulamaya ağırlık tanıyan bilgi ve becerinin eğitim programının amaçları doğrultusunda ve planlı bir biçimde kazandırılmasına yönelik programdır. Öğretim-öğrenme süreçleriyle ilgili tüm faaliyetleri kapsar. Bir diğer yönüyle öğretim programı ders programlarının bütünüdür (Küçükahmet 1999).

Bir eğitim programı en basit anlamda ele alındığında en az dört boyutunun olması gerekir.

Bir eğitim programında en azından; Niçin öğretelim? Ne öğretelim? Ne kadar öğrettik? Bu tür soruların cevapları yer almalıdır. Bu soruların cevaplarını veren program boyutları; amaç, muhteva, öğretim süreçleri ve değerlendirmedir. Ancak en basit program modelinde bile bu unsurların çok titiz bir çalışma sonucunda belirlenmesi gerekmektedir.

Aşağıda programın dört unsurunun etkileşimi verilmiştir.



Şekil 1: Eğitim Programı Basit Modeli (Küçükahmet 1999)

Genel olarak bir eğitim programının aşağıdaki özellikleri taşıması öngörülmektedir:

1. İşlevsellik
2. Esneklik
3. Bilimsellik
4. Amaçlara yönelik olma
5. Topluma uygunluk
6. Ekonomiye uygunluk
7. Uygulanabilirlik (Önder 1986).

Bu özellikleri kısaca açıklayacak olursak;

İşlevsellik: Programın geçerlilik ölçüsü kullanışlılığı yani işlevselliğidir. Öğretilecek konunun hem geçerli hem de güvenilir olması gerekir. Geçerlilik ve güvenilirlik iki karmaşık kavramdır. Geçerlilik gerçeklikle ilgilidir. Programın gerçek bilgileri kapsamaması gerekir. Gerçek bilgi doğru bilgidir. Güvenirlik ise; muhtevanın tutarlılığıdır. Birbiriyle tutarlı olmayan bilgi güvenilir değildir. Ya da bir yerde başka, farklı başka yerde farklı anlaşılan bilgi güvenilir değildir.

Esneklik: Öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılama yalnızca programın seçimini değil, eğitim programlarının temelini oluşturur. Öğrenci ilgileri programın seçiminde özel ölçütler koymaya neden olmalıdır. Başka bir deyişle program esnek olmalıdır ve program içinde yer alacak zorunlu ders konuları yanında seçimsel derslere de yer vererek öğrencilerin ilgilerine yönelik konuları öğrenmeleri sağlanabilir. Sınıfın düzeyi, öğrencilerin bütün bir grup olarak ya da bireysel ilgileri programın seçimine yardımcı olur. Ayrıca öğrencilerin tecrübeleriyle ilişki kurabilecek programın seçimine özen gösterilmelidir.

Bilimsellik: Program yeni bilgileri araştırmaya teşvik etmeli ve yeni fikirlere temel oluşturmalıdır. Verilen program geniş problemlere bilimsel cevaplar aramaya yardımcı olmalıdır. Program bilimsel anlamda da bir diğer programa geçiş sağlamalıdır.

Amaçlara Yönelik Olma: Bir eğitim programında amaçlara erişmek için, ne öğretilim? Sorusunun cevabı açık bir şekilde belirlenmelidir ve program bu doğrultuda seçilmelidir. Yani amaçların çok iyi tespit edilmesi programın gelişmesinde önemli rol oynamaktadır.

Topluma Uygunluk: Sosyal ilişkiler açısından programda aranması gereken bir özellikte programın topluma uyum sağlamasıdır. Öğrenciye öğretilen program öğrencinin toplum içindeki sosyal yapısı gereği var olan ya da gelecekte karşılaşılabileceği, çözüm üretebileceği bilgileri kapsamalıdır. Öğrenci konuyu öğrenmek yerine konulardan bir şeyler öğrenmelidir.

Ekonomiye Uygunluk: Programın ekonomik olarak da öğrencilere uygun olması gerekmektedir. Bazı derslerde istenilen araçların öğrencilerin alım gücüne göre ayarlanması programın bu doğrultuda işlevselliğinin devam etmesini sağlayan en önemli faktördür.

Uygulanabilirlik: Bir eğitim programı ne kadar iyi hazırlanırsa hazırlansın önemli olan uygulanabilir olması ve sonrası varılacak sonuca ulaşılmasını sağlamasıdır. Bu nedenle programlar uygulamaya konduktan sonra uygulama süreci ve ürün sürekli izlenmeli ve programın işlerliği hakkında çeşitli yollarla bilgi toplanmalı ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır (Küçükahmet 1999).

2.2.1. Eğitimde Program Değerlendirme

Değerlendirme, ölçme sonuçlarının, aynı alana ait bir kriter ile kıyaslanarak bir değer yargısına ve oradan da bir karara ulaşma sürecidir (Yılmaz 1996). Eğitimde program değerlendirme, eğitim programlarının tüm aşamalarında gözlem ve muhtelif ölçme araçları ile toplanan verilerin bu aşamalar içinde ne derece etkili olduğunun belirlenmesi sürecidir (Erden 1998).

Değerlendirme kullanılan kıyaslama esasına göre de sınıflandırılabilir. Kıyaslama esasını dikkate alınca iki tür değerlendirmeden söz edebiliriz. Norma dayalı ve hedefe dayalı değerlendirmedir.

Norma dayalı değerlendirme, bireyleri birbiriyle karşılaştırma ve seçme işlemlerinde yeterli olmakla birlikte, yetişek geliştirme açısından yeterli değildir. Yetişek geliştirmede hedefe dayalıdır. Bu nedenle yetişek geliştirme de ana kriter öğrencilerin birbirlerine göre

ne durumda oldukları değil, istendik davranışları ve özelliklerini ne ölçüde kazandıklarıdır (Ertürk 1997).

Değerlendirme, yönelik olduğu amaca göre yapıldığında bu da kendi içinde üçe ayrılmaktadır:

1. Programa girişte yapılan değerlendirme, tanılayıcı değerlendirme.
2. Program sürecinde yapılan değerlendirme, biçimlendirici değerlendirme.
3. Program çıkışında yapılan değerlendirme, düzey belirleyici değerlendirmedir.

Tanılayıcı değerlendirme, öğrenciyi belli bir yetişek ve yetişek birimine yerleştirme de kullanılmak üzere, öğrencinin özellikle ön şart niteliğindeki mevcut davranışlarını tayin etmek için devre başlarında veya öğrenme güçlüğü hissedildiği hallerde aralarda yapılmaktadır.

Biçimlendirici değerlendirme, bir yandan öğrencinin öğrenme hızı veya güçlüklerini gösteren emareler, öte yandan da telafi tedbirlerine esas olmak üzere eğitim durumlarındaki yetersizlikler ve hatalar öğretim devresi içinde keşfedilir.

Düzyer belirleyici değerlendirmede ise öğrencinin yetişme seviyesi ile yetişegin yetiştirme gücü hakkında bir değer biçmeye esas teşkil edecek verilerin elde edilmesi ve kullanılması söz konusudur (Demirel 1999).

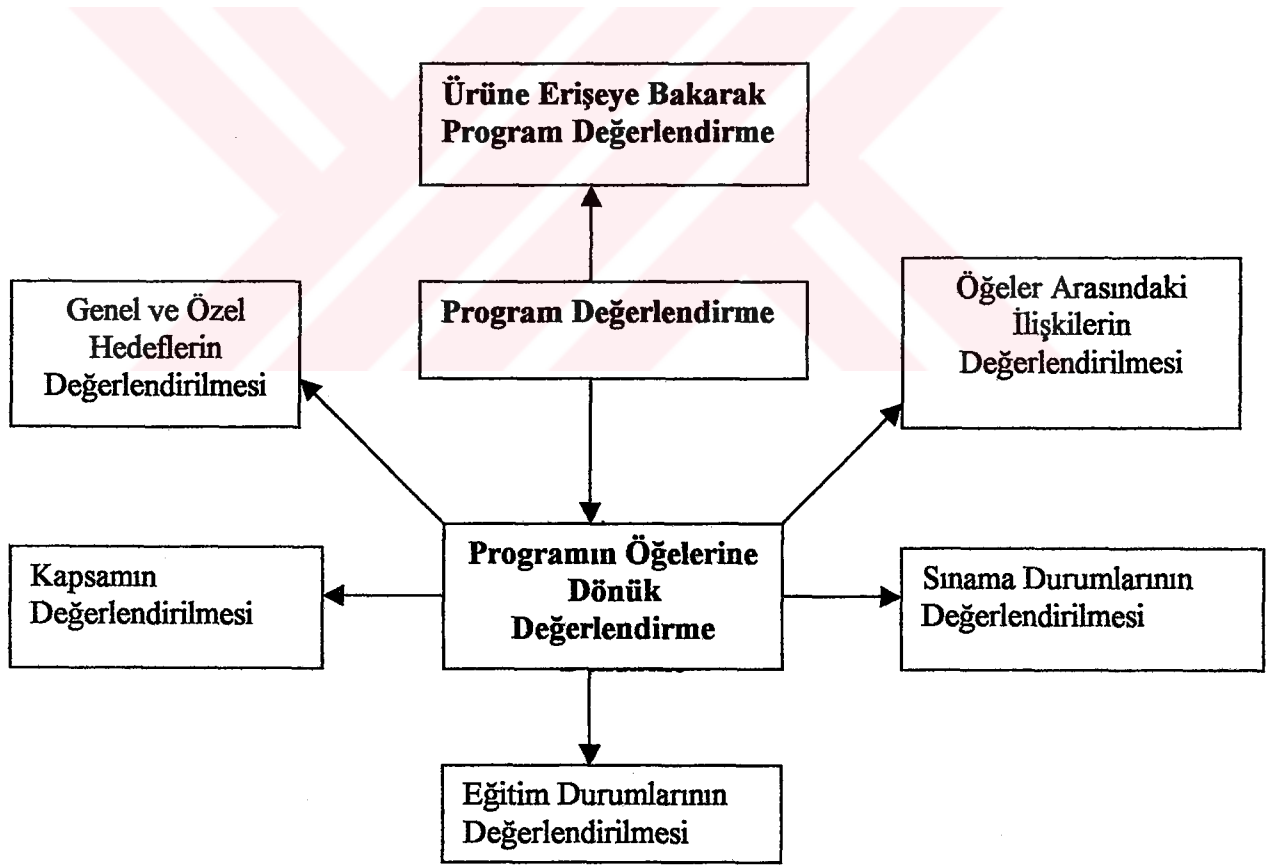
Eğitim programlarının değerlendirilmesine ilişkin farklı yaklaşımlar öne sürülmektedir. Ertürk (1997) bu yaklaşımları altı ana grupta toplamıştır:

1. Yetişek tasarısına bakarak,
2. Ortalama (gizli ve muhtemel uyarıcılar) düzenine bakarak,
3. Başarıya bakarak,
4. Erişkiye bakarak,
5. Öğrenmeye bakarak,
6. Ürüne bakarak yapılacak değerlendirmeler.

Eğitim programlarının değerlendirilmesi s¼recinde, programla ilgili sağlam veriler toplamak ve bu verileri yorumlamak i¼in bir dizi araştırma yapılması gerekmektedir. Değerlendirme sonu¼larının kullanışlı ve program geliştirici nitelikte olması i¼in araştırma problemlerinin ¼nceden ¼ok iyi bilinmesi gerekir. Program değerlendirme ¼alıřmasında yanıtı aranan iki temel soru vardır:

1. Eğitim programı nedir?
2. Eğitim programındaki temel aksaklık ve eksiklikler nelerdir?

Yukarıdaki sorulardan birincisini yanıtlamaya y¼nelik değerlendirme ¼r¼ne ve erişiye bakarak ger¼ekleřtirilir ve genel olarak erişiye bakarak değerlendirme olarak adlandırılmaktadır. İkinci soruyu yanıtlamak i¼in ise program ¼ğelerinin tek tek incelenmesi gerekmektedir. Bu nedenle bu t¼r değerlendirme de kısaca ¼ğelere d¼n¼k değerlendirme olarak adlandırılmaktadır (Erden 1998).



şekil 2: Program Değerlendirme ¼eřitleri (Erden 1998).

Program değerlendirmede bu farklı yaklaşımların yanı sıra son yıllarda ortaya atılan farklı program değerlendirme modelleri de bulunmaktadır. Belli başlı program değerlendirme modelleri şunlardır;

1. Hedefe Dayalı Değerlendirme Modeli,
2. Stufflebeam Çevre, Girdi, Süreç ve Ürün Modeli,
3. Eğitsel eleştiri Modeli.

Program değerlendirme modelleri büyük ölçüde program geliştirme yaklaşımına göre farklılık göstermektedir. Program geliştirmedeki çeşitlilik nedeniyle program değerlendirme için tek bir model önermek mümkün değildir. Program değerlendirme araştırmalarında araştırmacılar kendi amaç ve koşullarına uygun modeli seçebilir ya da bu modellerden yararlanarak yeni bir model geliştirilebilir (Erden 1998).

2.2.2. İlköğretim Okullarında Program Değerlendirme ve Öğretmenin Rolü

Bu başlık altında ilköğretim okullarında program değerlendirme ve öğretmenin program değerlendirmedeki rolü açıklanacaktır.

2.2.2.1. İlköğretim Okullarında Program Değerlendirme

Değerlendirme, ölçme sonucunda elde edilen ölçümü, bir ölçütle karşılaştırarak değer yargısına varma işlemidir (Ural ve ark 1993).

Eğitim sürecinde değerlendirme iki amaca yönelik yapılır. Öğrencilerin başarısını değerlendirerek bir dersin hangi öğrenciler tarafından tekrar edilmesi gerektiğine karar vermek, eğitim programlarının etkililiği hakkında yargıda bulunmak ve programdaki aksaklıkların, programın hangi öğe ve öğelerinden kaynaklandığını belirleyerek gerekli düzeltmelerin yapılmasına olanak sağlamak. Program değerlendirme, gözlem ve çeşitli ölçme araçları ile eğitim programlarının etkililiği hakkında veri toplama, elde edilen verileri programın etkililiğinin işaretçileri olan ölçütlerle karşılaştırıp yorumlama programın etkililiği hakkında karar verme sürecidir (Erden 1998). Eğitim programı öğelerinin uygulamada getirecekleri sonuçlar ışığında değerlendirilmesi gereği, sürekli bir kalite kontrolünü zorunlu kılmaktadır. Değerlendirme, eğitim programına ve eğitime kendini onarıcı olma imkanını veren vazgeçilmez bir tamamlayıcı olmaktadır (Erginer 2000).

İlköğretim, çoğunlukla sanıldığı gibi zorunlu, fakat geçici, üstüne basamak kurumlarının gelmesi ile unutulacak bir emekleme dönemi, bir ilk adım değil, tüm eğitim düzeninin en duyarlı en can alıcı noktasıdır (Cırtlı 1983). Bu yüzden ilköğretimde her bakımdan olduğu gibi özellikle programının değerlendirilmesinde ve değerlendirme sonunda çok titiz olunması gerekmektedir.

2.2.2.2. Program Değerlendirmede Öğretmenin Rolü

Bir programın etkililiği, programı uygulayan öğretmenlerin programı yorumlayışına ve öğretme işindeki ustalıklarına bağlıdır. Öğretme sürecinin iyi düzenlenemeyişi, eğitim durumlarının hedeflere ve öğrencilere göre seçilememesi, programın kağıt üzerinde kalmasına neden olmaktadır. Bu sebepten öğretmenler eğitim programının en önemli belirleyicisi ve karar vericisi olmak zorundadır (İşman ve Eskicumalı 2000).

Bu nedenden ötürü program değerlendirmede öğretmenlerin önemi büyüktür. İlköğretim okulunu müdür ve müdür yardımcıları yönetmektedirler. Öğretmenler öğretim işlerinden sorumlu elemanlardır (Ertuğrul 1999).

Eğitimin sürdürülmesi sırasında yaşantılar kazandırıldıkça öğretmen zaman zaman öğrencilerin saptanmış olan hedef davranışlara ulaşip ulaşmadıklarını, daha önceden hazırladığı sınav araçlarını uygulayarak kontrol eder (Çilenti 1994).

2.3. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersinin Önemi

Çocuğun kalıtım yoluyla getirdiği özelliklerinin keşfedilip azami ölçüde geliştirilmesi, yeni yetişmekte olan nesile toplumsal ve kültürel değerlerin öğretilmesi, ferdin toplumun değişim şartlarına ayak uydurabilmesi için gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıklarla donatıldığı yer şüphesiz, okuldur (Celkan 1983).

İlköğretim okullarında beden eğitimi ve spor etkinlikleri sekiz yıllık bir süreyi kapsamaktadır. İlköğretimin birinci kademesinde öğretime başlanmakta ve gelişim periyodu eğitim süresince devam etmektedir. İlköğretimin ilk beş yılında çocuklar vücutlarının parçalarını kullanmayı ve önemli hareket örneklerini ayırt etmeyi ve mekanik prensipleri öğrenmeyi, kurallara göre davranmayı, denge ve zamanı, alanı kullanma gibi tecrübeleri kazanabilirler.

Okullarımızda, hareket etme ve oyun oynamanın en doğal olduğu dönem ise ilköğretim kademesidir. Kişinin yaşamın değerini anlamaya başladığı, kendini geliştirtme ile kişilik gelişiminin çok yoğun olduğu bir dönemdir. Çocuk kendisini ve çevresini

tanımaya her şeyden önce hareketle başlar. Öyleyse, beden eğitimine çocuğun hareket ve oyuna en çok ihtiyaç duyduğu bir zamanda, özellikle ilköğretim döneminde başlanmalıdır. Çünkü belli bir yaştan önce kazanılmayan hareket, beceri ve spor yapma alışkanlıklarının sonradan edinilmesi oldukça güçtür, hatta olanaksızdır.

Çocuklar çevrelerindeki şeyleri keşfederken, hareket onlar için bir araçtır. İnsan davranışlarında zihinsel ve duygusal alanlar birbirinden sanıldığı kadar bağımsız değildir. Tam tersine, çocuğun psikomotor gelişimi ve davranışları ile bu alanlar arasında sıkı bir ilişki vardır. Bu nedenle, beden eğitimi derslerinde koşmak ya da oyun oynamanın yanında, tüm etkinlikler bir plan ve program çerçevesinde uygulanmalıdır (Tamer 1988).

İlköğretimde yapılan beden eğitimi ve spor etkinliklerinin çoğu, oyun ağırlıklıdır. Oyun, çağın en önemli eğitim araçlarından birisidir. Oyunla öğretim yöntemi ise çocukların okul ortamında fazla zorlanmadan gerçekleştirebildiği bir yöntemdir ve çoğunlukla da uygulanmaktadır (Özdoğan 1988). Eğitsel oyunlar adı altında sadece bu derste değil tüm derslerde hedeflere ulaşmak için hazırlanmış oyunlar, çocukları hem eğlendirmekte hem de öğretici bir rol üstlenmektedirler. Beden eğitimi derslerinde eğitsel oyun , oyunun zevk ve yarışma duygusundan yararlanılarak, oyuna katılanların fiziksel ve zihinsel yeteneklerini geliştirmek, sağlıklı bir yapıya kavuşturmasıdır (Hazar 1996).

2.3.1. Beden Eğitimi ve Sporun Çocuğun Gelişimine Etkisi

Motor becerilerin gelişimi, yetenekler ve fiziksel büyüme alanlarında insan gelişimine yardım eden beden eğitimi ve sporun ilköğretim programlarında önemli bir rolü vardır. Beden eğitimi ve sporun çocuğun gelişimine etkisi aşağıda maddeler halinde yazılmış ve açıklanmıştır.

1. Fiziksel Gelişime Etkisi,
2. Psiko-motor Gelişime Etkisi,
3. Zihinsel Gelişime Etkisi,
4. Duyusal ve Sosyal Gelişimlerine Etkisi,
5. Engelli Çocukların Gelişimine Etkisi.

2.3.1.1. Fiziksel Gelişime Etkisi

Fiziksel gelişime katkıda bulunmak, eğitimin bütünlüğü içerisinde, yalnız beden eğitimi ve spor aracılığıyla olanaklıdır. Kaslar, kemikler ve eklemler, vücudun hareketini sağlar; hareketler de bunların daha güçlü olmasına yardımcı olur. Dolayısıyla beden eğitimi ve spor etkinlikleri çocuklarda organik sistemlerin daha iyi gelişmesine yardımcı olur.

Beden eğitimi ve spor etkinlikleri sonunda çocuklar, sağlıklı bir fiziksel yapıya sahip olurlar. Ayrıca insan sağlığı için zararlı olan aşırı kiloların atılmasında etkili olması, bazı fiziksel sakatlıklarla özellikle ileri yaşlarda görülebilecek kalp ve dolaşım sistemi rahatsızlıklarını önlemesi ve iyileştirilmesi bakımından beden eğitimi etkinlikleri oldukça önemlidir (Toksöz 1991).

Beden eğitimi ve spor derslerinde fiziksel aktivitelere daha çok yer vermek çocukları cesaretlendirecektir. Her ne kadar günlük beden eğitimi ve spor etkinlikleri öneriliyorsa da okullarda haftada sadece bir veya iki saattir. Bu nedenle okul dışında da beden eğitimi ve spor etkinliklerine yer verilmelidir (Nichols 1986).

2.3.1.2. Psiko-Motor Gelişime Etkisi

Çocukların psikomotor gelişimine en çok katkıda bulunan alan yine beden eğitimi ve spordur. Psikomotor gelişim, özellikle çeşitli spor becerileri, jimnastik hareketleri ile ilgilidir. Hareketler spor çeşidine göre çok özel olup, daha özgürdür. İlköğretim çağında elde edilen beceriler, çocukların boş zamanlarını yaşam boyu iyi değerlendirebilmeleri için bir araç olarak kullanılabilir (Toksöz 1991). Becerilerin öğretiminde, çocuklara yetenek gerektiren kilit noktaları başarıyla açıklayarak performansın temelinde olan bu noktaları analiz etmeleri sağlanmalıdır (Nichols 1986).

2.3.1.3. Zihinsel Gelişime Etkisi

Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin öğrenilmesi, çocuklarda zihinsel gelişime yardımcı olur. Zihinsel gelişim bilgi, kavrama ve uygulama ile ilgilidir. Bunlar aracılığıyla çocukların yorum yapabilme, değerlendirebilme, karar verme ve düşünme yetenekleri geliştirilebilir. Fiziksel beceriler, öğrencinin beyni ile kasları arasında bir koordinasyon kurmayı düşünebilmesini gerektirir. Beceri öğrenmek; otomatik olmayıp zihnin uyanık ve hazır olmasını, ayrıca çabayı gerektirir. Düşünmek, fiziksel becerilerin öğrenilmesinde

gerekli bilgileri de kapsar. Bu bilgiler ise, kuralların, tekniklerin, yöntemlerin ve kullanılan terimlerin öğrenilmesi ile ilgilidir (Toksöz 1991).

2.3.1.4. Duygusal ve Sosyal Gelişimlerine Etkisi

Beden eğitimi ve spor, olumlu benlik kavramının gelişmesinde önemli bir rol oynar. Beden eğitimi ve spor, sosyal bütünleşme için bir laboratuardır. Çocuklar her yıl paylaşma, kabiliyet, kavrama, değiştirme, diğerlerince belirlenen idealleri öğrenme, birbirini izleyen talimatları anlama, bağımsızlığı geliştirme, öğrenmeye saygı, işbirliği ve sorumluluk gibi çevre için önemli bireysel becerileri geliştirme ve hareketleri başarıyla kullanmayı öğrenirler (Nichols 1986).

2.3.1.5. Engelli Çocukların Gelişimine Etkisi

Beden eğitimi ve spor dersleri zengin, ilginç ve heyecan verici olan “koşu, atlama, sıçrama, sekme, yaylanma, yürüme, atma, itme, yuvarlanma, dayanma, kaldırma vb. hareketler ile “bireysel ve grup oyunlarını” kapsama yönüyle, engelli bireylerin gelişimi açısından çok büyük potansiyele sahip bulunmaktadır. Engelli birey bu aktivitelerle; denge sağlama, yön tayini, kazalardan korunma, yer ve mesafe algısı, kendine bakım, giyim ve beslenme gereksinimlerini karşılayabilmesini sağlayacak “bedensel beceriler”, gruba katılma, lidere uyma, uyum sağlama, işbirliği yapma, görev ve rol alma, bireysel ve grup başarısına katkıda bulunma gibi etkinliklerle “psikolojik ve sosyal beceriler” kazanabilirler (Tuncay 1992).

2.4. Özel Eğitimin Tanımı

2916 sayılı kanunda (Özel Eğitim Muhtaç Çocuklar Kanunu) beden, zihin, ruh, duygu, sosyal ve sağlık özellikleri, durumlarındaki olağandışı ayrılıkları nedeniyle, normal eğitim hizmetlerinden yararlanamayan 4-18 yaş grubundaki çocuklar olarak belirtilmektedir. Bu çocuklara verilecek eğitim ise özel eğitim olarak tanımlanmaktadır (Özsoy ve ark 1998).

1991 yılında yapılan I. Özel Eğitim Konseyi Toplantısında normal ilköğretim programını sürdürmede güçlük çeken, zorlanan öğrenciler için ilköğretim okulları bünyesinde yeni bir yapılanmaya gidilmesi ve özel eğitim sınıfları oluşturulması karar altına alınmıştır.

1999 yılında yapılan I. Özürlüler Şurasında da benzer bir karar ile normal akranları ile aynı sınıfta eğitim görmeye uygun olmayan öğrenciler için ilköğretim okullarının bünyesinde engelli öğrenciye hizmet vermek amacı ile özel eğitim sınıfları açılması ortaya konmuştur. Bu sınıflarda verilecek eğitime de özel eğitim denilmiş ve özel eğitim normal olarak tanımlanan bireylerden farklı gelişim gösteren, farklı özellikler taşıyan çocukların bu özelliklerinin dikkate alınması sonrası özel olarak yetiştirilmiş personeller tarafından özel hazırlanan ve gerçekleştirilen eğitim programları ve yöntemleri ile onların özür ve özelliklerine uygun ortamda gerçekleştirilen bir eğitim şekli olarak tanımlanmıştır.

2.5. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi

Bu başlık altında beden eğitiminin tanımı ve beden eğitimi dersi öğretim programı hakkında açıklamalara yer verilecektir.

2.5.1. Beden Eğitiminin Tanımı

Beden eğitimi ile ilgili olarak bir çok tanım mevcuttur. Bunlardan bazılarını sıralayacak olursak;

Beden eğitimi, düzenli ve sistemli olarak gerçekleştirilen fiziksel aktiviteler olarak tanımlanabilmektedir (Alpman 1972).

Sağlıklı, mutlu ve güçlü olma, kişilik, karakter ve ahlaki değerler kazanmak, kültürleşme, toplumsallaşma ve vatandaşlık eğitimidir. Eğitim bilimcilere göre beden eğitimi vücudun, ruhun ve zekanın gelişmesini etkileyen hareketlerin tümü olarak tanımlanmaktadır (Aksoy 1999).

Milli eğitimin temel ilkelerine uygun olarak kişinin beden-ruh-fikir gelişimini sağlamaktır. Oyun-jimnastik ve sportif çalışmaların tümü ile kişinin bedence sağlam, fikirce uyanık ve ruhen sağlıklı olması demektir (Bilgin 1996).

Beden eğitimi, okul öncesi çağdan okul kariyerinin bitimine kadar ki dönemde, insanın fiziksel gelişimine katkıda bulunan eğitimsel yaklaşımdır (Demirhan 2001).

Başka bir deyişle beden eğitimi, kişinin kalıtsal, fiziki güç ve yeteneklerinin, ruhsal, toplumsal ve karakter kişiliğinin eğitimidir (Sönmez ve Sunay 2001).

Kısaca beden eğitimi, bireyin beden ve ruh sağlığını koruyan, beden becerilerini geliştirmeye yönelik gerektiğinde çevresel koşullara ve katılımcıların özelliklerine göre değiştirilebilen esnek kurallara dayalı oyun, jimnastik gibi spora dönük alıştırmaya ve çalışmaların tümünü kapsayan geniş tabanlı bir etkinliktir (İnal 2000).

2.5.2. İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı

İlköğretim okulları eğitim programında, beden eğitimi dersi önemli yer tutmaktadır. Beden eğitimi programının bütün alanlarda pozitif duyguların gelişimini artırmaya çalışarak, yaşam boyu öğrenme aracılığıyla, çocukların programdaki hedefleri başarmalarına yardım etmesi beklenmektedir.

Yaylacı (1998) Ülkemizde ilk ve ortaokulların 1960'lı programlarında sadece biçimsel yanları ile yansıyan bu özgün sistemin içerik yapısını şöyle özetlemektedir:

1. Beden eğitimi, beden yoluyla yapılan genel bir eğitimidir. Beden, eğitimsel eylemin bir çıkış noktasıdır. Amaç insanın tüm kişiliği ve bütünlüğüdür.

2. İnsan doğasına, kişiliğinin gelişmesine aykırı bedensel becerilerin ve hareketlerin hiçbir eğitimsel değeri yoktur, bu nedenle beden eğitimi derslerinde kalıpsal ve yapay hareketlerden kesinlikle kaçınılmalıdır.

3. Tüm beden alıştırmaya ve hareketleri insanın etkinliklerine dayanmalıdır. Bu nedenle çocuk ve gençleri tek bir biçime sokan düzenli alıştırmaları, ritim ve estetik öğeler taşıyan toplu ve biçimsel hareketler çocuğun kişiliğinin gelişmesine ve doğasına aykırıdır.

4. Öğretme ve öğrenme etkileşiminde yaparak ve yaşayarak öğrenme ilkesine uyularak çocuğa nasıl yapacağı görev ve ödevleri verilerek giderek geliştirilen bir öğretim sürecinin yöntemleri kullanılmalıdır.

Beden eğitimi ve spor programları günümüzde, modern eğitim programlarını uygulamaya konmuş ve bu programlar daha çok hümanistik anlayışa dayanmaktadır.

Hümanistik yaklaşımda beden eğitimi ve sporla ilgili programlar;

- a. Öğrenci merkezlidir. Öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarını tanır ve ihtiyaçlarını dikkate alır.
- b. Öğretmen rehberliğinde, çocukla birlikte planlar hazırlanır. Sınıf atmosferi önemlidir.
- c. Çocuğun tüm gelişimini destekleyen fiziksel, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını bütünlükten ve zihinsel ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan bir anlayış hakimdir.
- d. Kendi kendine çalışan, uygun yaratıcı faaliyetler gösteren, sosyal, problem çözme yeteneği olan, denemeye istekli vb. özelliklere değer verir. Bireysel çalışma araçları sunar.
- e. Okul dışı çevreyle ilişkili ve ailelerle işbirliği içindedir. İç disiplini geliştirir.
- f. Esnek programlar hazırlanır. Sağlıklı okul çevresi hazırlanır.
- g. Sınıf ortamını iyileştirmek için yeni fikirlere açıktır (Bucher ve Wuest 1987).

1983-84 öğretim yılında “Beden Eğitimi ve Spor Uygulama Yönergesi” olarak yayımlanan dokümanda, beden eğitimi derslerinde yararlanmak üzere yaş gruplarına göre çocukların gelişim özellikleri, ilgi ve ihtiyaçlarına yer verilmektedir. Öğrencilerin sürekli gözlem, izleme ve yönlendirme esasları dikkate alınarak değerlendirilmesi önerilmektedir (MEGSB 1983).

1984 yılında yayımlanan “Spor Gelişim Çalışmaları Yönergesi ve 1984 Programları” çerçevesinde, ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin, Türk Milli Eğitim amaçları doğrultusunda, fikri eğitimlerine paralel olarak fiziki eğitimlerine de gereken önem verilerek, bedenen güçlü, sağlıklı ve dengeli bir kişilik sahibi olarak yetiştirilmeleri için, boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirmeleri önerilmektedir.

1993 yılında yayımlanan “İlköğretim Okulları, Ortaokullar, Lise ve Dengi Okullarda Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Talimatı” doğrultusunda birleştirilmiş sınıflarda, toplu olarak yapılan beden eğitimi derslerinde kız ve erkek öğrenciler bir arada ve aynı programla eğitim göremeyeceklerdir. Bu nedenle haftalık ders programlarının okul yöneticileri ile birlikte düzenlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması istenmektedir.

18.08.1997 tarih ve 23084 sayı ile resmi gazetede yayınlanan ilköğretim ve eğitim kanununu 5 yıldan 8 yıla çıkarılmıştır. Bu yasa maddelerinde net olarak rastlanmamış olmasına karşın, ağır derecedekiler dışında, tüm özürülülerinde bu yasadan yararlanarak ilköğretimlerini normal akranlarıyla birlikte sürdürmeleri, bu kararname ve yönetmeliğinde yer almıştır. Ülkemizde özel eğitim gerektiren çocukların eğitimleri ilköğretim kapsamında halen sürdürülmektedir (MEB 1997).

2.6. Özel Eğitimde Beden Eğitiminin Önemi

I.Özel Eğitim Konseyi Toplantısında (1991) özel eğitim hizmetlerinin, engel gruplarına göre oluşturulmuş özel eğitim okullarında yürütüleceği söylenmektedir. Ülkemizde halen görme, işitme, ortopedik, zihinsel engellilerin eğitimi, süreğen hastalığı olanların eğitimi, üstün ve/veya özel yeteneklilerin eğitimi özel eğitim okul ve kurumlarında gerçekleştirilmekte olduğu belirtilmektedir. I.Özel Eğitim Konseyi Toplantısında ayrıca Özel Eğitim Sınıfları , normal ilköğretim programını sürdürmede güçlük çeken, zorlanan öğrenciler için ilköğretim okulları bünyesinde açılan sınıflar olarak tanımlanmaktadır. Toplantı da bu sınıflarda yetersiz öğretmen, özel eğitim için gerekli araç-gereç eksikliği, uygunsuz fiziki ortam gibi problemlerin olduğu, sınıfların engelli öğrencilerin isteklerine cevap verecek şekilde düzenlenmesi gerektiği belirtilmektedir.

Beden eğitimi ve spor dersleri aktiviteleri çok olan “yürüme, koşma, sıçrama, atma, kaldırma, taşıma, sallanma vb.” hareketler ve oyunlarla beraber özel eğitim sınıflarında okuyan öğrencilerin gelişimi açısından olumlu bir potansiyele sahip bulunmaktadır (Tuncay 1992).

Yaylacı (1998) araştırmasında, okullarımızda, hareket etme ve oyun oynamanın en doğal olduğu dönem ilköğretim dönemi olduğu, bu dönemin çocuğun yaşam değerini anlamaya başladığı, kendini gerçekleştirme ile kişilik gelişiminin çok yoğun olduğu bir dönem olduğu belirtilmektedir. Çocuk kendisini ve çevresi tanımaya her şeyden önce hareketle başlamaktadır. Dolayısıyla beden eğitimine çocuğun hareket ve oyuna en çok ihtiyaç duyduğu bir zamanda, özellikle ilköğretim döneminde başlanması gerektiğini söylemektedir. Çünkü belli bir yaştan önce kazanılmayan hareket, beceri ve spor yapma alışkanlıklarının sonradan edinilmesinin kolay olmadığı söylenebilir.

Beden eğitimi, insanın beden ve ruh yapısını, irade ve kendine güvenini geliştirir. Bireylerin sosyalleşme ve karşılıklı dayanışma duygusunu besler. Özellikle özürli çocukların kendilerine güven sağlayarak bağımsız bir yetişkin olabilmeleri ve sosyalleşebilmeleri açısından beden eğitimi önemli bir rol oynar. Beden Eğitiminin fiziki yönü dışında, psikolojik ve toplumsal yönlerinin fark edilişi ve bu unsurların bir bütün olarak algılanıp akademik başarı üzerinde etkili olduğu görüşü yenidir (Sanioglu 1992).

Kişiyi bedensel, ruhsal, toplumsal yönden sağlıklı yetiştirmek; güzel estetik vücut kazandırmak; her tür kazaya karşı korunma ve ilk yardımı öğretmek, kültürel estetik ve duyarlılıkla birlikte boş zamanları değerlendirmeyi öğretmek, kişisel yönden Beden Eğitiminin amaçlarını oluşturur. Toplumsal yönden Beden Eğitiminin amaçlarını ise, her durum için vatandaşlık niteliklerini geliştirmek, toplumsal sorumluluk getirmek, liderlik niteliklerini geliştirmek, her tür yasa ve kurallara uymayı öğretmek, sıra ve hak kavramlarını geliştirmek oluşturur (Erkal 1992).

2.6.1. Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı

Beden eğitimi dersi öğretim programı konuları sekiz yılda işlenecek şekilde düzenlenmiştir. Beden eğitimi dersinde temel amaç, her çocuğun aynı düzeyde yetiştirilmesi değil, her birinin kendi yeteneklerine göre gelişiminin sağlanmasıdır. Beden eğitimi dersine başlamadan önce öğrencilerin aileleriyle iletişim kurulmalı, öğrenciler genel bir sağlık kontrolünden geçirilerek spor yapmalarının sakıncalı olup olmadığı saptanmalıdır. Çocuğun, kendinin farkına varmasının ilk yolu, ona bedenini tanıtmakla başlar. Beden eğitimi dersleri bunun için en ideal yoldur. Çocukların önce büyük daha sonra küçük kasları gelişir ve işlerlik kazanır.

Bu nedenle beden eğitimi çalışmalarında önce büyük kasların sonra küçük kasların gelişimi amaçlanmalıdır. Hareketlerin vücudu aşırı zorladığı durumlarda sakatlanmalar meydana gelebilir. Bunu ortadan kaldırmak için derse, ısınma hareketleriyle başlanmalıdır.

Ders başındaki ısınma hareketlerinde öğrencinin bireysel özellikleri dikkate alınmalı ve sakatlanma riskini ortadan kaldıracak hareketler seçilerek basitten zora doğru giden ve tüm vücut kaslarını çalıştıran bir yol izlenmelidir (MEB 2001).

2.6.1.1. Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programlarının Genel Amaçları

1. Sporun sağlık için önemini kavrar.
2. Sağlığını koruma yollarını kavrar.
3. Sporla ilgili temel bilgi, beceri ve alışkanlıklar kazanır.
4. Duruşlarla ilgili koordinasyonunu geliştirir.
5. Ritm ve müzik eşliğinde düzenli hareketler yapma becerisi kazanır.
6. İş birliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı kazanır.
7. Sosyal gelişimini sağlayan tavır ve alışkanlıklar kazanır.
8. Vücudunu güçlendirir ve geliştirir.
9. Sinir, kas ve eklem koordinasyonunu geliştirir.

Özel Eğitim Sınıflarına Uygulanan Beden eğitimi derslerinin genel amaçları içerik olarak; günlük yaşama dönük beceriler geliştirmeyi ön plana almaktadır. Bu doğrultuda fiziksel ve kişilik özelliklerinin kazandırılmasına ağırlık verilmektedir. Beden eğitimi programında genel amaç, genel eğitimin bütünlüycisi olarak “fikren ve bedenen sağlıklı kişiler yetiştirmek” biçiminde belirtilmiştir.

Beden Eğitimi dersi mümkün olduğunca çeşitli araç gereçlerle desteklenerek işlenmelidir. Öğrencilerin, ders sırasında bu araç gereçlerin kullanımına özen göstermeleri sağlanarak, bunların bir alışkanlık olarak yerleşmesine dikkat edilmelidir. Ayrıca bu araç gereçlerin kullanımından doğacak tehlikeler öğrencilere açıklanmalı ve alınacak önlemlerle çalışmalarda güvenlik sağlanmalıdır.

Bunun yanında hareket yaptırılırken ritm araçlarından yararlanılmalı, müzik eşliğinde, düdükle ya da sayarak tempo tutturulmalı ve böylece öğrencilerin zevk alabileceği bir ortam yaratılmalıdır (MEB 2001).

2.6.1.2. Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programlarının Özel Amaçları

1. Vücudun bölümlerini tanır.
2. Vücudun bölümlerini hareket ettirir.
3. Ayakta duruşlarla ilgili beceriler geliştirir.
4. Diz üstü duruşla ilgili beceriler geliştirir.
5. Oturuş duruşu ilgili beceriler geliştirir.
6. Çeşitli şekillerde diziliş yapar.
7. Çeşitli şekillerde dönüşler yapar.
8. Vücut bölümlerinin esnekliğini artırıcı hareketler yapar.
9. Çeşitli şekillerde yürüyüşler yapar.
10. Yürüme ile koordinasyonunu geliştirir.
11. Koşularla dayanıklılığını geliştirir.
12. Koşularla süratini geliştirir.
13. Koşularla koordinasyonunu geliştirir.
14. Çeşitli şekillerde sıçrayışlar yapar.
15. Sıçramalarla koordinasyonunu geliştirir.
16. Atmalarla koordinasyonunu geliştirir.
17. Tutmalarla koordinasyonunu geliştirir.
18. Atma ve tutmalarla koordinasyonunu geliştirir.
19. Kaldırma ve taşımalarla koordinasyonunu geliştirir.
20. Asılma ve sallanmalarla koordinasyonunu geliştirir.
21. Minderde hareketler yapar.
22. Jimnastik sırasında denge geliştirici hareketler yapar.
23. Kasada hareketler yapar.

24. Çember ile hareketler yapar.
25. İp ile hareketler yapar.
26. Taklidi hareketler yapar.
27. Birlikte oyun oynama becerisi geliştirir.
28. Oyunlarda dostça oynamaya zen gösterir.
29. Çeşitli spor dallarını tanır.
30. Basketbol oyunu ile ilgili çalışmalar yapar.
31. Voleybol oyunu ile ilgili çalışmalar yapar.
32. Futbol oyunu ile ilgili çalışmalar yapar.
33. Halk dansları ve şarkılı danslar ile ilgili temel beceriler kazanır.
34. Halk dansları ve şarkılı danslar ile ilgili koordinasyonunu geliştirir.
35. Okul tarafından düzenlenen gezilere katılmaya istekli olur.
36. Müzikli aktivitelerle ilgili koordinasyonunu geliştirir.
37. Spor malzemelerini tanır.
38. Spor malzemelerini düzenli kullanır.
39. Spor kıyafetlerini temiz ve düzenli kullanır.
40. Spor ve sağlık ilişkisini bilir.
41. Sağlığını korur.

İlkretim okulları özel eğitim sınıflarında uygulanan beden eğitimi dersi üretim programında yer alan özel hedeflere genel olarak baktığımızda, dikkati çeken bir diğer nokta öğrencilerde koordinasyon, dayanıklılık, sürat ve çabukluk, kuvvet, hareketlilik ve esneklik özelliklerinin geliştirmesi amaçlanmaktadır. Ancak bu özelliklerin nasıl kazandırılacağı konusunda açıklamaların yeterli olmadığı, branş retmeni dışında özel eğitim üretmenleri tarafından söz konusu kavramların anlaşılamayacağı görülmektedir.

Beden eğitimi dersindeki ilk etkinliklerin oyun düzeyinde olması, daha sonra kurallı hareketlere geçilmesi uygundur. Ayrıca tüm hareketlerin basitten zora doğru düzenlenmesi, öğrencilerin bildiği ve hoşlandığı aktivitelerle işe başlanması da etkinliklerin düzenlenmesi açısından önemlidir. Beden eğitimi çalışmalarının, mümkün olduğunca bire

oyunlar, rontlar, halk dansları yaptırılmalıdır.

Bu tür çalışmalarla öğrencilerin sosyal beceriler kazanması sağlanmalıdır. Öğrencilerin sosyal bütünleşmeleri açısından beden eğitimi etkinliklerini, mümkün olduğunca normal sınıflardaki öğrencilerle birlikte yapmalarına özen gösterilmelidir.

Beden Eğitimi dersindeki etkinliklerde öğrencilerin hareketlerini yapmasını aksatmayacak eşofman, şort vb. rahat giysiler kullanmalarına özen gösterilmeli ve hareketleri bu tür giysilerle yapma alışkanlığı kazandırılmaya çalışılmalıdır.

Ayrıca bu derste kullanılan giysilerin temiz ve düzenli olmasına, ders sonrasında bu giysilerin bir sonraki kullanıma hazır hâle getirilmesine yönelik alışkanlıklar kazandırılmalıdır. Ders sonunda öğrencilerin terli vücutlarıyla kalmamaları, gerekli temizliklerini yaptıktan sonra giyinmeleri ve bu davranışları alışkanlık hâline getirmeleri sağlanmalıdır. Ayrıca Beden eğitimi derslerinin sonunda öğrencilerin yeterince dinlenmeleri için vakit ayrılmasına dikkat edilmelidir (MEB 2001).



3. MATERYAL ve METOT

3.1. Materyal

Bu çalışma 2001-2002 yılında Konya İli Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı merkez ve ilçelerindeki ilköğretim okullarının (EK 2), özel eğitim sınıflarında görev yapan öğretmenler ve aynı okulda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinden oluşan 53 denek üzerinde uygulanmıştır.

3.2. Metot

Araştırma konuya ve amaçlara uygunluğundan tarama modeli kullanılarak yürütülmüştür. Tarama modelleri geçmişte ya da hala varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi benimseyen bir yaklaşımdır (Karasar 1998).

Araştırmada belirlenen amaçlara ulaşmak için konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Veri toplama tekniği olarak survey tekniği kullanılmıştır.. Literatürden elde edilen bilgiler ve alan uzmanları ile yapılan görüşmeler sonrasında, oluşturulan anket soruları ön deneme yapılarak anlaşılabilirliği kontrol edilmiştir.

Anket içinde anketin uygulama amacı ve doldurulma biçimini içeren genel açıklama ile her bölümün başında özel açıklamalar yer almıştır.

3.3. Analizler

Anket verileri bilgisayara kodlanarak frekans, yüzdeler ve çapraz tablolar elde edilip, çapraz tablolara Ki-Kare testi uygulanmıştır. Araştırmamızda dağılımlar farkı anlamlılık çözümlerinde sık sık başvurulan X^2 tekniği, parametrik olmayan çözümlerdir.

Tabloların değerlendirilmesinde yanılma payı 0,05 dir. Mevcut kriterler ışığında her faktörle ilgili tablo hazırlanarak Ki-Kare'nin hesaplanan değeri (x^2) ile tablo değerine bağlı olarak şu şekilde ifade edilmektedir.

Bilgilerin analizinde SPSS For Windows 10.0 paket programı kullanılmıştır. Kişisel bilgiler için frekans ve yüzdelerle yetinilmiş, kimlik bilgileri ile programda yer alan amaç ve davranışların karşılaştırılabilmesi için çapraz tablolar oluşturulmuştur. Tabloların değerlendirilmesinde uygulanan ki-kare testinde yanılma payı 0.05 dir.

4. BULGULAR

Bu araştırmada uygulanan anket üç bölümde incelenmiştir. Birinci bölümde; öğretmenlerin kişisel bilgilerine yönelik sorular (Tablo 1-6), ikinci bölümde; programın hedeflerine, içeriğine ve eğitim durumuna yönelik sorular (Tablo 7-21), üçüncü bölümde ise; kimlik bilgileri ile programda belirtilen amaç ve davranışların karşılaştırılarak durumlarını ortaya koyan sorular (Tablo 22-28) incelenmiştir.

4.1. Deneklerin Kimlik Bilgileri ile İlgili Bulgular

Bu bölümde ankete katılan öğretmenlerin kişisel bilgilerini veren tablolar ve tabloların yorumları yer almaktadır.

Tablo 1. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	Frekans	%
Kadın	21	40
Erkek	32	60
Toplam	53	100

Tablo 1’de ankete katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımları incelenmiştir. Ankete 53 öğretmen cevap vermiştir. Ankete katılan öğretmenlerin %40’ını bayan, geri kalan %60’ını ise erkekler oluşturmaktadır.

Tablo 2. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Yaş	Frekans	%
25 yaş ve altı	9	17
26-30	18	34
31-35	7	13
36-40	6	11
41-45	4	8
46 yaş ve üzeri	9	17
Toplam	53	100

Tablo 2’deki dağılımlara baktığımızda ankete katılan öğretmenlerin %17’si 25 yaş ve altı, %34’ü 26-30 yaşları, %13’ü 31-35 yaşları, %11’i 36-40 yaşları, %8’i 41-45 yaşları ve geri kalan %17’lik kesim ise 46 yaş ve üzerini temsil etmektedir. Bu sonuçlar ise; öğretmenlerin büyük bir kısmını genç nüfus teşkil ettiği, özel eğitim sınıflarında derse giren öğretmenlerin ve beden eğitimi öğretmenlerinin büyük bir bölümünün yeni mezun olduklarını göstermektedir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları

Mesleki Kıdem	Frekans	%
5 yıl ve altı	24	45
6-10 yıl	7	13
11-15 yıl	7	13
16-20 yıl	3	6
21 yıl ve üzeri	12	23
Toplam	53	100

Tablo 3’de ankete katılan öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre dağılımları incelenmiştir. Araştırmaya alınan öğretmenlerin %45’ini 5 yıl ve altı hizmeti olan öğretmenler, %13’ünü 6-10 yıl hizmet süresi olan öğretmenler, %13’ünü 11-15 yıl hizmeti olan öğretmenler, %6’sını 16-20 yıl hizmet veren öğretmenler, geri kalan %23 öğretmen kesimi ise 21 yıl ve üzeri çalışmışlardır. Bu sonuçlar ise; öğretmenlerin yaşlarıyla paralellik göstererek kıdemlerinin de az olduğunu ifade etmektedir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Sabırlı Olup Olmamalarının Dağılımı

Sabır Durumu	Frekans	%
Evet	52	98
Kısmen	1	2
Hayır	-	-
Toplam	53	100

Tablo 4’de ankete katılan öğretmenlerin sabırlı olup olmamalarını belirten dağılımlar gösterilmektedir. Araştırma çerçevesinde ankete katılan öğretmenlerin birisi dışında tamamı engelli öğrencilerle çalışan öğretmenlerin sabırlı olmaları gerektiği konusunda ortak görüş bildirmişlerdir. Bu sonuç ise; özel eğitim sınıfları olan okullarda görev yapan öğretmenlerin tamamına yakınının sabırlı bir kişilik yapısı taşımalarının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Tablo 5. Öğretmenlerin Alana Özgü Eğitim Almalarının Dağılımı

Alana Göre Eğitim	Frekans	%
Evet	51	96
Kısmen	2	4
Hayır	-	-
Toplam	53	100

Tablo 5’de araştırmada yer alan öğretmenlerin kendi alanlarına özgü eğitim alıp almadıkları ile ilgili cevaplar yer almaktadır. Deneklerin %96’sının alanlarına özgü eğitim aldıklarını, %4’ü ise almadıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuçlar ise; özel eğitim sınıflarında derse giren öğretmenlerin alana özgü eğitim aldıkları sonucunu ortaya koymaktadır.

Tablo 6. Denekler göre Okul Yöneticilerinin Özel Eğitim Sınıflarına İlgilerinin Dağılımı

İdarecilerin İlgileri	Frekans	%
Evet	20	38
Kısmen	20	38
Hayır	13	24
Toplam	53	100

Tablo 6' da deneklere göre okul yöneticilerinin özel eğitim sınıflarına karşı ilgilerinin dağılımı gösterilmektedir. Okul yöneticilerinin %38' i ilgili, %38' i kısmen ilgili, %24 ü ise ilgisiz bir tutum sergiledikleri şeklindedir. Bu sonuçlar ise; özel eğitim sınıfları olan okulların yöneticilerinin atamalarında özel eğitim sınıflarına daha hassas davranılarak idarecilerin daha çok ilgi gösteren ve beklenen özellikleri sergileyebilecek kişiler arasından yapılması gerektiği sonucunu ortaya koymaktadır.

4.2. Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı ile İlgili Bulgular

Bu bölümde ise özel eğitim sınıflarında uygulanan beden eğitimi dersi öğretim programının hedeflerine, içeriğine ve eğitim durumuna yönelik tablolar ve tabloların yorumları yer almaktadır.

Tablo 7. Sağlığını Koruma Yollarını Öğretme Durumu

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	27	5	3	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	13	3	2	18
%	75	15	10	100

Tablo 7 incelendiğinde anket uygulanan öğretmenlerimizin %75'i beden eğitimi dersi öğretim programının çocuklara sağlığını nasıl koruyacaklarına dair bilgileri içerdiğini belirtmektedirler. Öğretmenlerimizin %15'i programın çocuklara sağlık konusunda yeterli bilgiler içerdiği hakkında kararsız olduklarını söylemektedirler. Geri kalan %10' luk oran ise programın sağlık konusunda yeterli olmadığını belirtmektedirler.

Bu sonuçlar, beden eğitimi dersi öğretim programı içinde yer alan öğrencilerin sağlığını koruma yollarının öğretilmesi davranışının öğrencilere uygun olduğu ve yeterli bilgiyi kapsadığını göstermektedir.

Tablo 8. Sporla İlgili Bilgi, Beceri ve Alışkanlıklar Kazandırma Durumu

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	29	6	-	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	15	3	-	18
%	83	17	-	100

Tablo 8'e göre ankete katılan deneklerin %83'ü beden eğitimi programının engelli çocuklara sporla ilgili bilgi, beceri ve alışkanlıklar kazandırabilmesi ile ilgili davranışın gerçekleştirilebildiğini, %17'si ise programda yer alan bu davranışın gerçekleşmesinde kararsız olduklarını söylemektedirler. Bu da programda yer alan bu davranışın gerçekleştirilmesi yolunda yeterli uygulamaların yapıldığı ve programda yer almasının gerekli olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

Tablo 9. Ritm ve Müzik ile Hareketlerin Gerçekleşme Durumu

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	25	7	3	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	9	4	5	18
%	64	21	15	100

Tablo 9'da görüldüğü gibi özel eğitim öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenlerinin %64'ü ritm ve müzik ile beden eğitimi derslerinin yürütülebileceğini söylemektedirler. Öğretmenlerin %21 lik oranının ise ritm ve müzik ile derslerin işlenebileceği konusunda kararsız olduklarını, % 15'lik oranda beden eğitimi derslerinin ritm ve müzik ile işlenemeyeceğini belirtmektedirler. Tablo verilerine göre; beden eğitimi dersi programında yer alan ritm ve müzik eşliğinde dersin işlenmesi amacının programda yer alması ancak özel eğitim sınıflarında derse giren öğretmenlerin bu alanla ilgili özel eğitim almalarının da gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 10. İşbirliği İçinde Çalışma Alışkanlığının Kazandırılabilmesi Durumu

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	32	1	2	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	14	3	1	18
%	87	7	6	100

Tablo 10'da öğretmenlerin %87'si programda yer alan içeriklerden "işbirliği içinde çalışma alışkanlığının kazandırılabilmesi" ile ilgili programda yer alan amacın gerekli olduğunu belirtmektedirler. Öğretmenlerin %7'si kararsız, geri kalan %6'lık kesim ise amacın engelli öğrencilere etkisi olacağı görüşüne katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu da programda yer alan "işbirliği içinde çalışma alışkanlığı kazandırma" amacının olması gerekli olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 11. Tavrı ve Alışkanlıklar Kazandırılabilirliğinin Değerlendirilmesi

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	31	4	-	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	14	4	-	18
%	85	15	-	100

Tablo 11'e baktığımız da öğretmenlerin %85'inin öğrencilere beden eğitimi programında yer alan amaçlardan tavrı ve alışkanlık kazandırılabilirliği konusunda aynı fikirde oldukları göze çarpmaktadır. Öğretmenlerin %15'i ise engelli öğrencilere bu davranışın ne derece etkili olacağı konusunda karar verememektedirler. Bu durum programda yer alan amacın gerçekteştiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 12. Programın Engelli Öğrencilerin Vücutlarını Güçlendirmeleri ve Geliştirmelerine Katkısı

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	24	8	3	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	11	4	3	18
%	66	23	11	100

Tablo 12'de görüldüğü gibi ankete katılan öğretmenlerin %66'sı beden eğitimi dersi öğretim programında yer alan engelli çocukların vücutlarının gelişimine katkı sağlayacak davranışları gerçekteşirdiklerini belirtmektedirler. Öğretmenlerin %23'lük bölümü ise bu konuda kararsız olduklarını, %11'lik öğretmen kesiminin ise vücut güçlendirme ve gelişiminde hiçbir etkisinin olmadığı şeklinde ifade etmişlerdir.

Bu da programda yer alan ve adı geçen davranışın gerçekteşirilmesi durumunda engelli öğrencilerin vücutlarını güçlendirip geliştirilmesinin sağlanabilirliği sonucuna varılmıştır.

Tablo 13. Belirtilen Yöne Dönüşlerin Gerçekteşebilme Durumu

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	21	8	6	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	9	6	3	18
%	57	26	17	100

Tablo 13'de özel eğitim öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenlerinin %57'si beden eğitimi dersi öğretim programında yer alan davranışlardan belirtilen yöne dönüş davranışının gerçekteşirilmesi gerektiğini, %26'lık öğretmen kesimi ise kararsız olduklarını belirtmektedirler. Öğretmenlerimizin %17'lik bölümü ise beden eğitimi öğretim programında yer alan düzen alıştırmaları davranışının özel eğitim sınıfı öğrencilerine herhangi bir fayda sağlayacağını düşünmediklerini belirtmektedirler.

Programda yer alan çeşitli şekillerde dönüşlerden belirtilen yöne dönüşlerle ilgili davranışın programda yer almasının gerekli olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 14. Tek Ayak Üzerinde Sıçrayabilme Davranışının Gerçekleşme Durumu

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	21	9	5	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	8	6	4	18
%	55	28	17	100

Tablo 14 incelendiğinde ankete katılan öğretmenlerin %55' i beden eğitimi dersi öğretim programında yer alan davranışlardan tek ayak üzerinde duruşun gerçekleştirilmesi uygulamasının programda yer alması gerektiğini, ankete katılan öğretmenlerin %28'i ise bu davranışın programda yer alması konusunda bir görüşlerinin olmadığını belirtmektedirler. Geri kalan %17'lik bölüm ise programda yer alan tek ayak üzerinde duruşların engelli çocuklara uygulama aşamasında sorunlar yaşayacağını düşünerek davranışın programda yer almasına katılmadıklarını belirtmektedirler. Bu sonuca göre programda belirtilen bu davranışın yer almasının gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 15. Oyun Anında Uyum İçinde Olabilme Durumu

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	25	6	4	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	7	8	3	18
%	60	26	14	100

Tablo 15 incelendiğinde ankete katılan öğretmenlerin %60'ı programda yer alan davranışlardan “engelli çocukların oyun anında uyum içinde çalışması” davranışının programda yer alması gerektiğini, engelli öğrencilerin bu davranışı gerçekleştirebileceğini belirtmektedirler. %26'lık bölüm ise bu davranışın programda yer alması hususunda kararsız olduklarını, %14 lük öğretmen kesimi ise bu davranışın programda yer almasının engelli öğrencilerin oyun anında uyum içinde çalışmasına bir katkısı olacağı görüşüne katılmadıklarını ifade etmektedirler.

Bu sonuçlar; programda belirtilen “oyun anında arkadaşlarıyla uyum içinde olma” davranışının yer alması gerektiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 16. Basketbol Sporuna Uygun Davranışların Gerçekleşebilme Durumu

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	19	11	5	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	3	7	8	18
%	41	34	25	100

Tablo 16' ya göre anket uygulanan öğretmenlerin %41'i programda yer alan basketbol sporuna uygun davranışların engelli öğrenciler tarafından gerçekleştirilebileceğini, %34'ü ise davranışın engelli öğrenciler tarafından gerçekleştirilmesi aşamasında kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Ankete katılan %25'lik bölüm ise basketbol sporuna uygun davranışın engelli öğrenciler tarafından gerçekleştirilebileceği görüşüne katılmamaktadırlar. Bu duruma göre, programda yer alan basketbol sporunun uygulanmasına yönelik davranışın gerekli olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 17. Minder Hareketlerinin Yapılabilmesi Durumu

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	29	5	1	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	17	1	-	18
%	87	11	2	100

Tablo 17 incelendiğinde ankete katılan öğretmenlerin %87 si programda yer alan minder hareketlerinin gerçekleştirilmesi davranışının engelli öğrenciler tarafından uygulanabileceğini, %11 ise davranışın engelli öğrenciler tarafından yapılabileceği konusunda düşüncelerini ifade edememektedir. Geri kalan %2 lik öğretmen kesimi ise minder hareketlerinin uygulanmasının engelli çocuklar için zor olacağı görüşünde birleşmektedirler. Bu da gösteriyor ki programda yer alan minder hareketlerinin uygulanmasının programda yer alması, ankete katılan öğretmenler tarafından olumlu olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 18. Grup Çalışması Yapılabilme Durumu

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	26	5	4	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	12	5	1	18
%	71	19	10	100

Tablo 18'e göre ankete katılan öğretmenlerin %71' lik bölümü programda yer alan grup çalışması davranışının engelli öğrenciler tarafından gerçekleştirilebileceğini, %19'u davranışın engelli öğrenciler tarafından uygulanabileceği konusunda kararsız kaldıklarını belirtmişlerdir. %10'u ise engelli öğrencilerin programda yer alan grup çalışmasını gerçekleştirilebileceğini düşünmediklerini ifade etmektedirler. Bu sonuçlar ise; "derslerde

grup çalışması yapılabilmesi” davranışının programda yer alması gerektiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 19. Halk Oyunları Oynatılması Gerektiğinin Değerlendirilmesi

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	22	9	4	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	5	8	5	18
%	51	32	17	100

Tablo 19’a baktığımızda ankete katılan öğretmenlerin %51’i programda yer alan halk oyunlarının oynatılması davranışının engelli öğrenciler için gerekliliğini belirtmekte, %32 ise davranışın gerçekleşmesi konusunda kararsız kaldıklarını belirtmektedirler. Tablo 19’ a göre ise geri kalan öğretmenlerin %17’si halk oyunlarının engelli öğrencilere katkı sağlamayacağını belirtmişlerdir. Bu sonuç “halk oyunlarının oynatılması” davranışının öğretmenler tarafından programda yer alması gerektiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 20. Sınıf İçi Oyunlarının Oynanmasının Gerekliliğinin Değerlendirilmesi

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	31	3	1	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	15	1	2	18
%	87	8	5	100

Tablo 20 incelendiğinde ankete katılan öğretmenlerin %87’si beden eğitimi programında yer alan sınıf içi oyunlarının oynanması gerektiği konusunda olumlu görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %8’i davranışın gerçekleşmesinde kararsız olduklarını, geri kalan %5’lik öğretmen kesimi ise programda belirtilen sınıf içi oyunlarının oynanması konusunda olumsuz bir ifade belirtmektedirler. Bu da engelli çocukların gelişiminde dünyaca kabul edilen oyunla eğitimin öğretmenler tarafından programda yer almasının gerektiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 21. Gezilere Götürme Davranış Durumunun Değerlendirilmesi

	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Toplam
Özel Eğitim Öğretmenleri	29	4	2	35
Beden Eğitimi Öğretmenleri	14	4	-	18
%	81	15	4	100

Tablo 21’e göre ankete katılan öğretmenlerin %81’i programda yer alan davranışlardan engelli öğrencilerin gezilere götürülmesi gerekliliği konusunda programa katıldıklarını, %15’lik öğretmen kesimi ise bu konuda kararsız olduklarını, geri kalan %4’lük bölüm ise engelli öğrencilerin gezilere götürülmesinin zor olacağını bu yüzden de programda yer alan davranışın uygun olmadığını belirtmişlerdir. Bu da gösteriyor ki

gezilere götürülme davranışının programda yer almasının uygun olacağı sonucu ankete katılan öğretmenlerce belirtilmektedir.

4.3. Kişisel Bilgiler ile Programın Hedef, Davranış ve Eğitim Durumu Arasındaki İlişkinin Tespiti

Bu bölümde ankete katılan öğretmenlerin kişisel özellikleri ile beden eğitimi dersi öğretim programının hedefleri, hedeflerin davranışlara dönüştürülmesi ve bu davranışların çocuk gelişimine katkıları hakkında öğretmen görüşleri doğrultusunda bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 22. Öğretmenlerin Sabırlı Olmalarının Gerekliliği İle Engelli Öğrencilerin Gezilere Götürülmesi Davranışının Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin Sabırlı Olmalarının Gerekliliği	Engelli Öğrencilerin Gezilere Götürülme Davranışı							
	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	42	79.2	8	15.1	2	3.8	52	98.1
Kısmen	1	1.9	-	-			1	1.9
Toplam	43	81.1	8	15.1	2	3.8	53	100.0

Sd = 2

p= 0,888

p<0.05

Tablo 22' ye göre ankete katılan öğretmenlerin sabırlı olup olmamaları ile özel eğitim sınıflarına uygulanan beden eğitimi programının davranışlarında yer alan engelli öğrencilerin gezilere götürülmesi gerekliği uygulaması arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($0,888 > 0,05$). Tablo 22 incelendiğinde öğretmenlerin sabırlı olmaları gerektiğini belirtenlerin %79,2'lük bölümü programda yer alan davranışın uygulanabilirliğini, %15,1'i davranışın gerçekleştirilmesi aşamasında kararsız olduklarını belirtmektedirler. Sabırlı olmalarının gerekliğini savunan öğretmenlerin geri kalan %3,8'i ise programda yer alan davranışın uygulanmasının zor olacağını belirtmişlerdir.

Bu da gösteriyor ki engelli öğrencilerle çalışan öğretmenlerin sabırlı olmaları gerektiği ve öğrencilerle daha yakın ilişkiler kurmasının çocukların topluma kazandırılmasında bir araç olabileceği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 23. Öğretmenlerin Alana Özgü Eğitim Almaları İle Halk Oyunları Davranışının Gerçekleşebilme Durumunun Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin Alana Özgü Eğitim Almaları	Halk Oyunları Davranışının Gerçekleşebilme Durumu							
	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	27	50.9	17	32.1	7	13.2	51	96.2
Kısmen	-	-	-	-	2	3.8	2	3.8
Toplam	27	50.9	17	32.1	9	17.0	53	100.0

Sd = 2

p = 0,006

p<0.05

Tablo 23 incelendiğinde ankete katılan öğretmenlerin alanına uygun eğitim almaları ile beden eğitimi öğretim programında yer alan davranışlardan halk oyunlarının uygulanmasının gerekliliği arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($0.006 < 0.05$).

Tablo 23' e göre öğretmenlerin alan özgü eğitim almalarını savunanların %50,9'u halk oyunları branşının uygulanabileceğini, %32,1'i davranışın gerçekleştirilmesinde kararsız olduklarını, geri kalan %13,2'si ise davranışın uygulanmasının güç olacağını belirtmişlerdir.

Buna göre programda yer alan halk oyunları branşının derste uygulanabilmesi için beden eğitimi dersine giren öğretmenin halk oyunları branşını bilmesi gerekmektedir. Lisans döneminde beden eğitimi öğretmenleri halk oyunları dersini seçmeli olarak işlemekte, özel eğitim öğretmenleri ise lisans dönemlerinde halk oyunları ile ilgili fazla bir bilgi alamamaktadırlar.

Bu da gösteriyor ki milli eğitim müdürlükleri hizmet-içi kurslar dahilinde halk oyunlarına yönelik çalışmalara ağırlık vermelidirler.

Tablo 24. Öğretmenlerin Yaşları İle Koşularla İlgili Davranışların Programdaki Uygunluğunun Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin Yaşları Durumu	Koşularla İlgili Davranışın Uygunluğu Durumu							
	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
<25	8	15.1	1	1.9	-	-	9	17.0
26-30	10	18.9	7	13.2	1	1.9	18	34.0
31-35	4	7.5	-	-	3	5.7	7	13.2
36-40	4	7.5	2	3.8	-	-	6	11.3
41-45	2	3.8	-	-	2	3.8	4	7.5
>46	2	3.8	3	5.7	4	7.5	9	17.0
Toplam	30	56.6	13	24.5	10	18.9	53	100.0

Sd= 10

p= 0.022

P<0.05

Tablo 24 incelendiğinde ankete katılan öğretmenlerin yaşları ile programda yer alan davranışlardan koşularla ilgili davranışlarının gerçekleştirilmesi arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($0.022 < 0.05$).

Tablo 24' e baktığımızda 25 yaş ve altındaki öğretmenlerin %15,1'i programda yer alan atletizm ile ilgili davranışları gerçekleştirmek istedikleri, %1,9'u davranışın uygulanmasında kararsız olduklarını belirtmişlerdir. 26-30 arası öğretmenlerin %18,9'u programda belirtilen bu davranışın gerçekleştirilebileceğini, %13,2'si davranışın uygulanmasında kararsız kaldıklarını, geri kalan %1,9'u ise programın içeriğinde yer alan koşularla ilgili bölümünün engelli öğrenciler tarafından uygulanması görüşüne katılmadıklarını belirtmektedirler.

41 yaş ve üzeri öğretmenlerin ise yüzelere göre atletizm branşı içinde yer alan koşularla ilgili daha pasif oldukları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Bu da gösteriyor ki, öğretmenlerin yaşları, programın uygulanabilirliğinde önemli bir rol oynamaktadır.

Tablo 25. Beden Eğitimi Derslerinde Kullanılan Araçların Yeterliliği İle Basketbol Sporunun Gerçekleşebilmesi Durumu

Beden Eğitimi Derslerinde Kullanılan Araçların Yeterliliği	Basketbol Sporunun Gerçekleşebilme Durumu							
	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	2	3.8	-	-	2	3.8	4	7.5
Kısmen	3	5.7	10	18.9	2	3.8	15	28.3
Hayır	17	32.1	8	15.1	9	17.0	34	64.2
Toplam	22	41.5	18	34.0	13	24.5	53	100.0

Sd= 4

p= 0.023

p< 0.05

Tablo 25 gözlemlendiğinde beden eğitimi derslerinde kullanılan araçların yeterliliği ile programda yer alan davranışlardan basketbol sporunun gerçekleşebilmesi arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($0.023 < 0.05$).

Tablo 25 incelendiğinde beden eğitimi derslerinde kullanılması gereken araçların yeterli olduğu görüşünü savunan öğretmenlerin %3,8'i programda yer alan basketbol sporunu gerçekleştirebileceklerini, geri kalan %3,8'i ise davranışı uygulayamayacaklarını belirtmektedirler. Beden eğitim derslerinde kullanılan araçların kısmen yeterli olduğunu düşünen öğretmenlerin %5,7'si basketbol sporunu uygulayabileceklerini, %18,9'u uygulama aşamasında kararsız olduklarını, %3,8'i ise davranışı uygulayamayacaklarını belirtmişlerdir.

Tablo 25' de ayrıca beden eğitimi derslerinde kullanılan araçların yetersiz olduğunu düşünen öğretmenlerin %32,1'i programda yer alan basketbol sporuna uygun davranışı gerçekleştirebileceklerini, %15,1'i davranışın uygulanmasında kararsız olduklarını, geri kalan %17'lik öğretmen bölümü ise davranışın uygulanmasının araç yetersizliğinden dolayı zor olacağı görüşünü ifade etmektedirler.

Bu da malzeme yetersizliğinden dolayı birçok spor branşının programda ne kadar yer alsada öğretmenler tarafından uygulanmadığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 26. Okullarda Spor Salonu Olup Olmaması İle Kıyafetlerin Uygun Yerlerde Giyilip Çıkarılmasına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Okullarda Spor Salonu Olup Olmaması Durumu	Kıyafetlerin Uygun Yerlerde Giyilip Çıkarılması							
	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	17	32.1	2	3.8	1	1.9	20	37.7
Hayır	17	32.1	6	11.3	10	18.9	33	62.3
Toplam	34	64.2	8	15.1	11	20.8	53	100.0

Sd= 2

p= 0.037

p< 0.05

Tablo 26 incelendiğinde ankete katılan öğretmenlerin okullarında spor salonu olup olmaması ile programda yer alan davranışlardan kıyafetlerin uygun yerlerde giyilip çıkarılması davranışı arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($0.037 < 0.05$).

Tablo 26' da okullarında spor salonu olan öğretmenlerin %32,1'i bu davranışı gerçekleştirebileceklerini, %3,8'i davranışın uygulanmasında kararsız kaldıklarını, geri kalan %1,9'luk öğretmen kesimi ise davranışın uygulamasının zor olacağı görüşünü belirtmişlerdir.

Okullarında spor salonu olmayan öğretmenlerin %32'si davranışın uygulanması aşamasında spor salonunun gerekliliğini, %11,3'lük öğretmen kesimi engelli öğrencilerin spor kıyafetlerini uygun yerlerde çıkarabilecekleri konusunda uygun yerlerin olmayışından kaynaklanan kararsızlık yaşadıklarını, geri kalan %18,9 öğretmen grubu ise spor salonu olmadığı için bu davranışı gerçekleştiremediklerini belirtmişlerdir.

Bu da tesis yetersizliğinden kaynaklanan programın uygun yürütülemediği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 27. Okullarda Spor Salonu Olup Olmaması İle Basketbol Sporunun Uygulanabilirliğine İlişkin Değerlendirmeleri

Okullarda Spor Salonu Olup Olmaması Durumu	Basketbol Sporunun Uygulanabilirliği							
	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	7	13.2	10	18.9	3	5.7	20	37.7
Hayır	15	28.3	8	15.1	10	18.9	33	62.3
Toplam	22	41.5	18	34.0	13	24.5	53	100.0

Sd= 2

p= 0.139

p< 0.05

Tablo 27' ye göre ankete katılan öğretmenlerin okullarında spor salonu olup olmaması ile programda yer alan davranışlardan basketbol sporunun uygulanabilirliği arasında istatistiki olarak bir ilişki bulunmamaktadır (0.139 > 0.05).

Tablo 27' de okullarında spor salonu olan öğretmenlerin %13,2'si basketbol sporunu uygulayabildiklerini, %18,9'u basketbol sporunu uygulamada kararsız olduklarını, geri kalan %5,7 lik öğretmen bölümü ise programda yer alan bu davranışın engelli öğrenciler tarafından gerçekleştirilmesinin zor olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 27' de ayrıca okullarında spor salonu bulunmayan ankete katılan öğretmenlerin %28,3'ü basketbol sporunun engelli öğrenciler tarafından uygulanabileceğini, %15,1'i ise davranışın gerçekleştirilmesi konusunda kararsız olduklarını ifade etmişlerdir. Geri kalan %18,9'luk kesim ise engelli öğrencilerin basketbol davranışını gerçekleştiremeyeceklerini belirtmişlerdir.

Bu durum, okullarda spor tesisi olmasa bile basketbol sporunun uygulanabilirliği davranışının programda yer alması gerektiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 28. Okul Yöneticilerinin Özel Eğitim Sınıflarına İlgileri İle Öğrencilerin Gezilere Götürülme Davranışının Değerlendirilmesi

Okul Yöneticilerinin Özel Eğitim Sınıflarına İlgileri	Öğrencileri Gezilere Götürülme Davranışının Gerçekleşme Durumu							
	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	18	34.0	2	3.8	-	-	20	37.7
Kısmen	17	32.1	3	5.7	-	-	20	37.7
Hayır	8	15.1	3	5.7	2	3.8	13	24.5
Toplam	43	81.1	8	15.1	2	3.8	53	100.0

Sd= 4

p= 0.096

p< 0.05

Tablo 28' e göre okul yöneticilerinin özel eğitim sınıflarına ilgileri ile programda yer alan engelli öğrencilerin gezilere götürülmesi davranışı arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (0.096 > 0.05).

Tablo 28 incelendiğinde özel eğitim sınıflarına karşı duyarlı olan okul yöneticilerinin %34'ü engelli öğrencilerin sosyal gelişimlerinde önemli bir nokta olan ve programda yer alan davranışın gerçekleştirilmesi gerektiğini, %3,8'i davranışın uygulanmasında kararsız olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo da ayrıca öğretmenler tarafından daha az duyarlı okul yöneticilerinin %32,7'si davranışın gerçekleştirilmesi gerektiğini, geri kalan %5,7'si ise bu konuda kararsız olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 28' de özel eğitim sınıflarına karşı ilgisi olmayan okul yöneticilerinin %15,1'i programda yer alan davranışın uygulanması gerektiğini, %5,7'si davranışın gerçekleşmesinde kararsız olduklarını, geri kalan %3,8'i ise davranışı uygulanması görüşüne katılmadıkları belirtilmiştir.

Buna göre özel eğitim sınıfı olan ilköğretim okullarında görev yapan okul yöneticileri, engelli öğrencilerin programda yer alan gezilere götürülmesi davranışının gerçekleşmesi için gerekli koşulları öğretmenlere sağladıkları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Bu da gösteriyor ki okul yöneticileri engelli öğrencilerin topluma kazandırılmasında önemli bir basamak olan öğrencilerin gezilere götürülmesi davranışının gerçekleşmesinde duyarlı davranmaktadırlar.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

İlköğretim okullarında sunulan eğitimin ve eğitimin önemi tartışılmayacak boyuttadır. Eğitim, bireyin mevcut davranışlarını geliştirmek yanında, yeni davranışları da kazanması amacıyla gerçekleştirilen en etkili süreçtir. Normal olarak tanımlanan bireylerden farklı gelişim gösteren, farklı özellikler taşıyan özel eğitime muhtaç çocukların eğitimi ise daha özel ve özen isteyen bir eğitimi gerektirmektedir. Eğitim süreci içinde beden eğitimi de bireyin bedeni ve ruhi sağlığını koruyan bireylerin özelliklerinin dikkate alarak, katılımlarının sağlandığı oyun, cimmastik vb spora yönelik alıştırmalar ile bireyin bedensel gelişimini olumlu yönde etkileyen bir faaliyetler bütünüdür.

Bu çalışmada ilköğretim okulları yapısı içinde yer alan özel eğitim sınıflarında yürütülen beden eğitimi dersleri program boyutunda ele alınarak mevcut durum ortaya konulmuş ve programın uygulayıcıları olan özel eğitim sınıf öğretmenleri ve beden eğitimi öğretmenlerinin programın işleyişi ile ilgili görüşlerine başvurularak elde edilen veriler değerlendirilmiştir.

Özel eğitim sınıf öğretmenlerinin ve beden eğitimi öğretmenlerinin kimlik bilgileri ile ilgili sonuçlara birinci bölümde, programın hedef, içerik ve eğitim durumunu ortaya koyan sonuçlara ikinci bölümde, deneklerin kimlik bilgileri ile programın uygulanması arasındaki sonuçlara ise üçüncü bölümde yer verilmiştir.

a- Ankete katılan öğretmenlerin kimlik bilgileri ile ilgili sonuçlar.

Ankete katılan öğretmenlerin %40'ını bayan, %60'ının erkek (Tablo 1); %51' i 30 yaş, %24' ü 40 yaş, %8' i 45 yaş altında, %17' si ise 45 yaş ve üzerinde (Tablo 2); %45' inin 5 yıl altında, %13' ünün 6-10 yıl arası, % 13' ünün 11-15 yıl arası, %29' unun ise 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip oldukları görülmektedir (Tablo 3).

Engelli öğrencilerle çalışan tüm öğretmenlerin ortak görüşü bu gruba eğitim veren öğretmenlerin özel bir eğitim almalarının şart ve daha sabırlı bir davranış sergilemelerinin gerekli olduğu şeklindedir (Tablo 4 -5).

Deneklere göre okul yöneticilerinin özel eğitim sınıflarına yaklaşımlarında %38' inin ilgili oldukları, %38' inin kısmen ilgili oldukları, %24' ünün ise gerekli ilgiyi göstermedikleri görülmektedir (Tablo 6).

Deneklerin cinsiyet dağılımları, yaşları ve mesleki kıdemleri dağılımlarının Türkiye nüfusunun genel yapısı ile paralellik içinde olduğu, derse giren öğretmenlerin büyük bir bölümünün özel eğitim aldıkları ve okul yöneticilerinin ise özel eğitim sınıflarına karşı daha fazla anlayış ve ilgi ile yaklaşımları halinde programın daha kolay uygulanabileceği sonucuna varılmıştır.

b- Özel eğitim sınıflarında uygulanan beden eğitimi dersi öğretim programı ile ilgili sonuçlar.

Özel eğitim sınıflarında yürütülen beden eğitimi derslerinde uygulanması istenilen beden eğitimi dersi programının genel ve özel amaçları ile ilgili olarak deneklere yöneltilen sorulardan (Tablo 7-21) elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir.

Beden eğitimi dersi programında yer alan öğrencilerin sağlığını koruma yollarının öğretilmesi ile ilgili davranışın kazandırılabilirdiği (Tablo 7), sporla ilgili bilgi , beceri ve alışkanlıkların (Tablo 8), ritm ve müzik eşliğinde hareketlerin gerçekleştirilebildiği (Tablo 9), işbirliği içinde çalışma ve tavır alışkanlığının kazandırılabilirdiği (Tablo 10-11), vücutlarını güçlendirip geliştirebildikleri (Tablo 12), belirtilen yöne dönebildikleri (Tablo 13), tek ayak üzerinde sıçrayabilmeleri (Tablo 14), oyun anında uyumlu davranmalarının sağlandığı (Tablo 15), basketbol sporuna uygun hareketleri gerçekleştirebildikleri (Tablo 16), minder hareketlerini yapabildikleri (Tablo 17), grup çalışmalarına katılabilirdikleri (Tablo 18), sınıf içi oyunlar yanında halk oyunlarının oynatılması (Tablo 19-20) ve gezilere götürülme halinde engelli öğrencilerin uygun davranışlar sergiledikleri görülmektedir (Tablo 21).

Özel eğitim sınıfları uygulanan beden eğitimi dersi öğretim programının genel ve özel amaçlarına ulaşmak için belirlenmiş davranışlarla ilgili bulgular Tablo 7-21 de yer almaktadır. Tüm bu bulgulardan elde edilen sonuçlar özel eğitim sınıfları beden eğitimi dersi öğretim programının program olarak yeterli olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

c- Denek grubunun kişisel özellikleri ile programın gerçekleştirilmesi arasındaki ilişkinin sonuçları;

Engelli öğrencilerin gezilere götürülme davranışının gerçekleştirilmesi için deneklerin büyük bir bölümü (%79.2) sabırlı bir davranış sergilemelerinin gerektiği (Tablo 22),

Halk oyunları ile ilgili davranışın kazandırılabilmesi için deneklerin alana özgü eğitim almalarının gerektiği (Tablo 23), konuyla ilgili olarak Şen (1995) “Alt Özel Sınıflarda ve Bağlı Buldukları Okullardaki Beden Eğitimi Derslerinin Uygulanışı ve Beklentilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Öğretim Modeli” başlıklı araştırmasında, öğretmen ve okul yöneticisi boyutunda beklentiler değerlendirilerek uygulama aşamasında üniversitelerin beden eğitimi öğretmenliği bölümünden mezun olan ve alana özgü eğitim almış kişilere ihtiyaç duyulduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır..

Koşullarla ilgili davranışın gerçekleştirilebilmesi için deneklerin daha genç yaşlarda olmalarının gerektiği (Tablo 24),

Derslerin uygulanması aşamasında gerekli olan araç – gereç ve malzeme ile soyunma odaları ve kapalı spor salonu gibi tesislere sahip olmaları durumun da programda belirtilen amaçlara daha kolay ulaşılabilceği (Tablo 25,26,27),

Okul yöneticilerinin tutum ve davranışlarında daha destekleyici bir yaklaşımda bulunmaları halinde programın daha kolay gerçekleştirilebileceği sonucuna varılmıştır (Tablo 28). Konuyla ilgili olarak Çöker (1991) “Ankara İli İlkokullarında Beden Eğitimi Derslerinin Etkinliğinin Değerlendirilmesi” başlıklı doktora tezi çalışmasında, okuldaki diğer öğretmen, idareci ve velilerin beden eğitimi dersini önemsememeleri gibi faktörler programda belirtilen davranışların gerçekleşmesinde engel olarak ortaya çıktığını ve beden eğitimi öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun beden eğitimi dersinin amaçlarının gerçekleştiremedikleri görüşünü belirtmişlerdir.

Sonuç olarak; Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan ve özel eğitim sınıflarında uygulanması istenen Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının ve programın uygulayıcılarının yeterli olduğu ancak dersin uygulanması aşamasında kullanılacak ders araç ve gereçleri ile spor tesislerinin yetersizliği yanında okul yöneticilerinin de ilgi ve alaka düzeyleri programda hedeflenen özel ve genel amaçlara ulaşılmasında belirleyici bir unsur olarak tespit edilmiştir.

6. ÖZET

S.Ü Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİ / KONYA- 2003

Savaş DUMAN

Danışman

Yrd.Doç.Dr. Ali Niyazi İNAL

Bu çalışmada, İlköğretim Okulları Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının, mevcut durumu ortaya konulmuş ve programın uygulayıcılarının program ile ilgili görüşlerine başvurularak program değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubu, Konya ili merkez ve ilçelerde, özel eğitim sınıfı bulunan ilköğretim okullarında görev yapan 35 özel eğitim sınıf öğretmeni ve 18 beden eğitimi öğretmeninden oluşmuştur.

Çalışmada veri toplama tekniği olarak survey tekniği uygulanmıştır.

Araştırma da anket uygulanan öğretmenlerin kimlik bilgileri, programın içeriği ve kimlik bilgileri ile programın içeriği arasında bir ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Değişkenler arasında bir ilişki olup olmadığının değerlendirilmesinde, SPSS For Windows 10.0 paket programında yararlanılarak çapraz tablolara Ki-Kare testi uygulanmıştır.

Tablolardan elde edilen veriler doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- 1- Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının engelli öğrencilerin fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişimlerine katkı sağladığı,
- 2- Program uygulayıcılarının mesleki açıdan yeterli olduğu,
- 3- Derslerde kullanılan araç, gereç ve spor tesislerinin yeterli olmadığı,
- 4- Okul yöneticilerinin özel eğitim sınıflarında derse giren öğretmenlerin ihtiyaçları ile ilgili olarak gerekli özeni göstermeleri durumunda, beden eğitimi dersi öğretim programında öngörülen amaçların gerçekleştirilmesi için yeterli bir program olduğu sonucuna varılmıştır.

7. SUMMARY

Selcuk University Institute of Health Science

Sport Management Sciences

Master Thesis / KONYA-2003

Savaş DUMAN

Advisor

Asist. Prof. Ali Niyazi İNAL

In this study of curriculum of physical education of special education classes, it has been researched and it has been tried to be evaluated. The study group of this research consisted of 35 special education class teachers and 18 physical education teachers in Konya city center and its towns. Survey technique has been used in the data supply of this study.

In this research, teachers' personal information, who have been conducted this survey, content of the programme have been investigated as well as whether there is a relation between teachers' personal information and content of the programme.

In this evaluation Kay-Kare test has been conducted benefiting SPSS For Windows 10.0 package programme.

The following results have been obtained from the light of data:

1. Physical education curriculum accelerates handicapped students' physical, social and mental development.
2. Teachers have sufficient knowledge in their job.
3. Equipments which are used in the lesson and gyms are not sufficient.
4. It has been concluded that if teachers' needs are met, who teach for the special education class by school principals, it can be easier to reach the aims of this programme.

8. KAYNAKLAR

Aksoy C (1999) *Beden Eğitimi ve Sporun Eğitime Etkisi*, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya.

Alpman C (1972) *Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi*, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul.

Altay S (2000) *Türkçe Eğitimi Uygulamaları*, Milli Eğitim Dergisi, Milli Eğitim Basımevi, 147, Ankara.

Bilgin S (1996) *Temel Beden Eğitimi ve Spor Alıştırmaları*, Saray Tıp Kitapevleri, Baskı 1, İzmir.

Bozkurt N (1995) *Felsefe Açısından Eğitim ve Türkiye' de Eğitim*, Türkiye Felsefe Kurumu, 13, 20, İstanbul.

Bucher CA, Wuest DA (1987) *Foundations Of Physical Education And Sport*, Times Mirror / Mosby Collage Publishing, Toronto.

Büyükkaragöz S (1995) *Program Geliştirme*, Damla Ofset Matbaacılık, Konya.

Celkan H (1983) *Öğrencilerin Akademik Başarılarına Zihin Dışındaki Faktörlerin Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erzurum.

Cırıtı H (1983) *Cumhuriyet Döneminde Eğitim*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

Çağdaş Yaşam ve Özürlüler Komisyonu (1999) *I. Özürlüler Şurası-Çağdaş Toplum, Çağdaş Yaşam ve Özürlüler Komisyon Raporları Genel Kurul Görüşmeleri*, TAKAV Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş, Ankara.

Çilenti K (1994) *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*, Kadioğlu Matbaası, Ankara.

Çöker HN (1991) *Ankara İlkokullarında Beden Eğitimi Derslerinin Etkiliğinin Değerlendirilmesi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Gökmen H (1988) *Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Sorunları*, Türk Eğitim Derneği Yayınları, 57, 72, Ankara

Gürkan T ve Gökçe E (1999) *Türkiye' de ve Çeşitli Ülkelerde İlköğretim*, Cem Web Ofset, Ankara.

Demirel Ö (1999) *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme*, 2.Baskı, Pegem Yayıncılık, Ankara.

Demirhan G (2001) *Dünya'da Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme*, Uludağ Üniversitesi II. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, s20, Bursa.

Erden M (1993) *Eğitimde Program Değerlendirme*, Personel Eğitim Merkezi Yayınları, 1, Ankara.

Erden M (1998) *Eğitimde Program Değerlendirme*, 3.Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara.

Erginer E (2000) *Öğretim Planlama Uygulama ve Değerlendirme*, Anı Yayıncılık, Ankara.

Ertuğrul H (1999) *İlköğretim Sistemi ve Örgüt Yapısı*, Milli Eğitim Vakfı Dergisi 44, 38, Ankara.

Erkal (1992) *Sosyolojik Açıdan Spor*, Kutsun Matbaa, İstanbul.

Ertürk S (1997) *Eğitimde Program Geliştirme*, Meteksan Matbaacılık, 9.Baskı, Ankara.

Fidan N (1996) *Okulda Öğrenme ve Öğretme*, Alkım Yayınevi, Ankara.

Hazar M (1996) *Beden Eğitimi ve Sporda Oyunla Eğitim*, Tutibay Limited Şirketi, Ankara.

İnal AN (2000) *Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş*, Desen Ofset ve Matbaacılık, Konya.

İşman A ve Eskicumalı A (2000) *Eğitimde Planlama ve Değerlendirme*, Değişim Yayınları, Adapazarı.

Karasar N (1998) *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, 8. Basım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Küçükahmet L (1999) *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*, 10. Baskı, Alkım Yayınevi, İstanbul.

MEGSB (1983) *İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Uygulamaları Yönergesi 1983-1984 Öğreti Yılı*, Beden Eğitimi ve İzcilik Dairesi Başkanlığı, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

MEGSB (1984) *Spor Gelişim Çalışmaları Yönergesi ve 1984 Programları*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

MEB (1993) *Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, İlköğretim Genel Müdürlüğü*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

MEB (1995) *İlköğretim Okulları Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

MEB (1997) *Sekiz Yıllık Kesintisiz Zorunlu İlköğretim*, Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı, Ajans Türk Basın ve Basım A.Ş. Ankara.

MEB (2001) *Eğitilebilir Olan Çocuklar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

Nichols B (1986) *Moving and Learning, The Elementary School Physical Education Experience*, Times Mirror / Mosby Collage Publishing, Toronto.

Önder NK (1986) *Öğretimde Program, İlke ve Yöntemler*, Arı Basımevi, Konya.

Özdoğan B (1988) *Çocuk ve Oyun Terapisi*, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara.

Özel Eğitim Komisyonu (1991) *I. Özel Eğitim Konseyi Zihin Engelli Çocuklar Komisyonu Raporu*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara.

Özyürek L (1981) *Öğretmenlere Yönelik Hizmetiçi Eğitim Programlarının Etkenliği*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 102, Ankara.

Özsoy Y, Özyürek M ve Eripek S (1998) *Özel Eğitime Giriş*, Karatepe Yayınları, Ankara.

Sanioğlu A (1992) *İlkokullarda Beden Eğitimi Programının Geliştirilmesi Alt Özel Sınıflardaki Eğitilebilir Geri Zekalı Öğrencilerin Programları*, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Sönmez T ve Sunay H (2001) *Ankara'daki Ortaöğretim Kurumlarında Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Etkinliği Üzerine Bir Araştırma*, Uludağ Üniversitesi II. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, 106, Bursa.

Şen H (1995) *Alt Özel Sınıflarda ve Bağlı Buldukları Okullardaki Beden Eğitimi Derslerinin Uygulanışı ve Beklentilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Öğretim Modeli*, Antalya I. Uluslar arası Engellilerde Spor Eğitim Sempozyumu, T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığı, 1, Antalya.

Tamer K (1988) *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir,

Tuncay H (1992) *Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor*, I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

Toksöz İ (1991) *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi IV*, Ders Notları, Edirne.

Ural M ve Erdoğan H (1993) *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*, 3.Baskı, Ankara.

Varış F (1996) *Eğitimde Program Geliştirme "Teori ve Teknikler"*, Alkım Yayıncılık, Ankara.

Varış F, Gürkan T, Gözütok D, Pektaş S, Babadoğan C ve ark (1998) *Eğitim Bilimine Giriş*, Alkım Yayınları, İstanbul.

Yaylacı F (1998) *İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Program ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi*, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya.

Yılmaz H (1996) *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*, 1. Baskı, Fatih Ofset, İstanbul.

9. ÖZGEÇMİŞ

1975 yılında Aşkale'de doğdu. Ortaöğretimi Konya'da tamamladı. 1995 yılında Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda lisans öğretimine başladı. 1999 yılında aynı üniversiteden mezun oldu. Aynı yıl Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından açılan araştırma görevlisi sınavını kazanarak Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği Anabilim Dalında yüksek lisans yapma hakkını kazandı. Halen araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır. Evli ve bir kız çocuk babasıdır.



10. TEŞEKKÜR

Tez çalışmamda yardımlarını benden esirgemeyen Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Arş.Gör. Özden TAŞĞIN'a, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölüm Başkanı Yrd.Doç.Dr. Hakan SARI'ya, Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Arş.Gör. Erkan Faruk ŞİRİN'e ve bu çalışmamda her zaman yanımda olan anneme, eşime ve biricik kızıma teşekkürü bir borç bilirim.



11. EKLER

EK 1. Anket Formu

EK 2. Anket Uygulanan Okulların Listesi

EK 3. Sağlık Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼ę¼ İzin Yazısı

EK 4. Konya Valiliği İzin Yazısı



ANKET FORMU

Sayın Öğretmenim, Bu anket formu, "Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşleriyle Değerlendirilmesi" ile ilgili verileri toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Verilen her soruyu dikkatle okuyarak kendinize en uygun seçeneği işaretlemeniz istenmektedir. Kimliğinizi belirten herhangi bir bilgi kullanmanıza gerek yoktur. Bu sebeple verilen ifadeleri serbestçe işaretleyebilirsiniz. Bu araştırmada vereceğiniz samimi cevaplar sadece bilimsel bir amaçla kullanılacaktır. Şimdiden ayırdığınız zaman ve gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim.

Arş.Gör. Savaş DUMAN

BÖLÜM I

Bu bölümde kişisel bilgiler'e yönelik sorular hazırlanmıştır. Soruların yan tarafında yer alan ve size en uygun seçeneğe X işareti koyunuz.

1. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek
2. Medeni Durumunuz: () Evli () Bekar () Dul
3. Engelli çocuğa sahip misiniz? () Evet () Hayır
4. Görev yaptığınız okulun adı:.....
5. Okulunuzda spor salonunuz var mı? () Evet () Hayır
6. En son mezun olduğunuz eğitim kurumu:
 - a) () Öğretmen Okulu mezunu
 - b) () Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü mezunu
 - c) () BESYO mezunu
 - d) () Spor Akademisi mezunu
 - e) () Önlisans mezunu
 - f) () Eğitim Enstitüsü mezunu
 - g) () Eğitim Fak. BES Böl. mezunu
7. Öğretmenlikteki mesleki kıdeminiz:
() 5 yıl ve daha az () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 21yıl ve üzeri
8. Özel Eğitim Sınıf Öğretmenliğini seçme nedeniniz:
 - a) () Kendi isteğimle seçtim.
 - b) () Ekonomik sebepler..
 - c) () Çevremdeki insanların isteğiyle seçtim
 - d) () diğer (lütfen açıklayınız?).....

9. Yaşınız: () 25 yaş ve altı () 26-30 yaş () 31-35 yaş () 36-40 yaş () 41-45 yaş
() 46 yaş ve üzeri

10. Özel Eğitimle ilgili hizmet-içi kurs, seminer vb. faaliyetlere katıldınız mı?

() Evet () Hayır

11. Lisans Eğitimi döneminizde beden eğitimi ve oyun ile ilgili herhangi bir ders aldınız mı?

() Evet () Hayır

12. Engelli öğrencilerle çalışan öğretmenlerin sabırlı olmalarının gerekli olduğuna inanıyor musunuz?

() Evet () Kısmen () Hayır

13. Engelli öğrencilerin normal sınıflarda eğitim almaları görüşüne katılıyor musunuz?

() Evet () Kısmen () Hayır

14. Engelli öğrencilerle çalışacak öğretmenlerin bu alana özgü eğitim almaları görüşüne katılıyor musunuz?

() Evet () Kısmen () Hayır

15. Okulunuzda özel eğitim sınıfları okul planı içinde hangi kattadır?

() Bodrum katta () Giriş katta () Orta katta () Üst katta

16. Okul yöneticilerinizin özel eğitim sınıflarına bakış açıları yeterli midir?

() Evet () Kısmen () Hayır

17. Okulunuzda beden eğitimi derslerinin işlenmesinde kullanılan araçlar sizce yeterli midir?

() Evet () Kısmen () Hayır

18. Velilerin özel eğitim alan öğrencilere sunulan eğitimlerde yaklaşımları sizce yeterli midir?

() Evet () Kısmen () Hayır

BÖLÜM II

Bu bölüm Özel Eğitim Sınıflarında Uygulanan Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesine yönelik olarak 3 kısımdan oluşmaktadır. I. Kısım: Amaçlar, II. Kısım: Eğitim ve Öğretim Durumu, III. Kısım: Davranışlar Lütfen soruları dikkatle okuyarak size en uygun seçeneğe X işareti koyunuz.

AMAÇLAR		KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM
Soru 1	Beden Eğitimi Dersinin engelli öğrencilere sağlığını koruma yollarını kavratacağı görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 2	Beden Eğitimi Dersinin engelli öğrencilere sporla ilgili bilgi, beceri ve alışkanlıklar kazandıracığı görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 3	Beden Eğitimi Dersinin öğrencilerin duruşlarla koordinasyonunun gelişebileceği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 4	Beden Eğitimi Dersinin engelli öğrencilere ritm ve müzik eşliğinde düzenli hareketler yapma becerisi kazandıracığı görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 5	Beden Eğitimi Dersinin, engelli öğrencilerin iş birliği içinde çalışma alışkanlığını geliştirebileceği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 6	Beden Eğitimi Dersinin, engelli öğrencilerin sosyal gelişimlerini sağlayan tavır ve alışkanlıklar kazandıracığı görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 7	Beden Eğitimi Dersinin, engelli öğrencilerin vücutlarını güçlendirmelerine ve geliştirmelerine katkısı olacağı görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 8	Beden Eğitimi Dersinin, engelli öğrencilerin sinir, kas ve eklem koordinasyonunu geliştireceği görüşüne katılıyor musunuz?			

DAVRANIŞLAR		KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM
Soru 9	Engelli öğrencilerin vücutlarındaki bölgeleri ismen tanıyabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 10	Engelli öğrencilerin tek ayak üzerinde duruşu yapmasının zor olacağı görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 11	Engelli öğrencilerin çeşitli şekillerde dönüşlerden yerinde belirtilen yöne dönebilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 12	Engelli öğrencilerin uzun oturuşta, kollar gergin durumda vücudu bacaklara değdirebilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 13	Engelli öğrencilerin parmak ucunda yürüebilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 14	Engelli öğrencilerin verilen tempoya uygun olarak yürüebilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 15	Engelli öğrencilerin yavaş tempo koşularını dinlenme aralığı vermeden gerçekleştirebileceği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 16	Engelli öğrencilerin sürat özelliklerinin geliştirilmesi amacıyla yaptırılan 50 metre hızlı tempodaki koşuları gerçekleştirebileceği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 17	Engelli öğrencilerin sekerek koşabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 18	Engelli öğrencilerin topuklarını kalçalarına vurarak koşabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 19	Engelli öğrencilerin önündeki bir nesnenin üzerinden sıçrayabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 20	Engelli öğrencilerin yere çizilmiş şekillerin arasından tek ayakla sıçrayabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 21	Engelli öğrencilerin eşit aralıklarla dizilmiş nesnelerin üzerinden tek ayakla sıçrayabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 22	Engelli öğrencilerin oturur durumdayken çeşitli ağırlıklardaki topları tek elle atıp tutabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 23	Engelli öğrencilerin hareket halindeyken sabit hedeflere çift elle top atabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 24	Engelli öğrencilerin bağıdaş oturuşta küçük nesnelere ayak bileklerinin içi ile kavrayarak kaldırabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 25	Engelli öğrencilerin eşli sırtları dayalı şekilde, kolları birbirine sararak oturup kalkabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 26	Engelli öğrencilerin düz takla atabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			

		KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM
Soru 27	Engelli öğrencilerin "el arabası hareketi" ni yapabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 28	Engelli öğrencilerin kalça üzerinde öne doğru sürünerek ilerleme hareketini yapabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 29	Engelli öğrencilerin kasa hareketlerinden tek parça kasaya sıçrayarak çıkabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 30	Engelli öğrencilerin yere dizilen çemberlerden tek ayak sıçrayarak geçebilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 31	Engelli öğrencilerin ip atlayabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 32	Engelli öğrencilerin adı söylenen hayvanı taklit edebilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 33	Engelli öğrencilerin oyun anında arkadaşlarıyla uyum içinde olabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 34	Engelli öğrencilerin basketbol sporuna uygun davranışları gerçekleştirebileceği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 35	Engelli öğrencilerin voleybol sporuna uygun davranışlar gerçekleştirebileceği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 36	Engelli öğrencilerin futbol sporuna uygun davranışlar gerçekleştirebileceği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 37	Engelli öğrencilerin basit ritimlerle öne, geriye yürüyebilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 38	Engelli öğrencilerin mendil, kurdele vb. araçlar kullanarak yürüyebilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 39	Engelli öğrencilerin gösterilen spor malzemesinin adını söyleyebileceği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 40	Engelli öğrencilerin spor kıyafetini düzenli olarak temizleyebilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 41	Engelli öğrencilerin spor kıyafetini belirlenen yerde giyip çıkarabileceği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 42	Engelli öğrencilerin terliken soğuk içecekler içilmeyeceğini bilirler görüşüne katılıyor musunuz?			

EĞİTİM ve ÖĞRETİM

Soru 43	Ritm ve dans figürleri eşliğinde beden eğitimi dersinin yapılabilmesi görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 44	Engelli çocuklara beden eğitimi derslerinde minderde hareketler yaptırılması gerektiği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 45	Engelli çocuklara müzik eşliğinde beden eğitimi derslerinin yapılmasının mümkün olacağı görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 46	Engelli çocukların beden eğitimi derslerinde grup çalışması yapabilecekleri görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 47	Beden eğitimi derslerinde sağlık toplarının kullanılmasının uygun olabileceği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 48	Beden Eğitimi derslerinde engelli öğrencilere halk oyunları öğretilmesi gerektiği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 49	Beden Eğitimi derslerinde engelli öğrencilere sınıf içi oyunların uygulanması gerektiği görüşüne katılıyor musunuz?			
Soru 50	Engelli öğrencilerin gezilere götürülmesinin uygun olacağı görüşüne katılıyor musunuz?			

KONYA İLİ ve İLÇELERİ

ÖZEL EĞİTİM SINIFLARI OLAN İLKÖĞRETİM OKULLARI

1. Şeker İlköğretim Okulu
2. Cumhuriyet İlköğretim Okulu
3. 19 Mayıs İlköğretim Okulu
4. Mahmut Şevket Paşa İlköğretim Okulu
5. Ayşe Tümer İlköğretim Okulu
6. Hazım Uluşahin İlköğretim Okulu
7. Rebi Karatekin İlköğretim Okulu
8. Nesrin Ayşegül Kardeşler İlköğretim Okulu
9. Vali İhsan Dede İlköğretim Okulu
10. M. Nuri Küçükköylü İlköğretim Okulu
11. Cumhuriyet Ahmet Haşhaş İlköğretim Okulu
12. Abidin Saniye Erçal İlköğretim Okulu
13. Cemile Erkunt İlköğretim Okulu
14. Kasım Toprak İlköğretim Okulu (Ereğli)
15. İnönü İlköğretim Okulu (Ilgın)
16. 75.Yıl İlköğretim Okulu (Ilgın)
17. Yavuz Selim İlköğretim Okulu (Karapınar)

7

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

SAYI : B.30.2.SEL.0.A1.00.00/360-572
KONU :

Konya, 30.05.2002

Sayın

Arş.Görv. Savaş DUMAN
S.Ü. BESYO Spor Yöneticiliği ABD.

İLGİ : S.Ü. Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 15.05.2002 tarih ve B.30.2.SEL.0.70.72.00/200-210 sayılı yazısı

İlgi yazıyla, Özel Eğitim Sınıfı olan okullarda anket yapma isteğinizin uygun görüldüğü bildirilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.


Prof.Dr.Sadettin TIPIRDAMAZ
MÜDÜR

EK : 1- Yazı (1 Sayfa)
2- Olur (1 sayfa)

Adres : Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Kampüs-KONYA
Telefon : 0 (332) 241 05 50 Fax : 0 (332) 241 05 51
E. mail : sagbil@karatay1.cc.selcuk.edu.tr

T.C.
KONYA VALİLİĞİ
Selçuklu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

27 MAYIS 2002

AYI:B.08 4.MEM.4.42.03.02.01.Eğit.Öğr.311/4384
ONU:Anket

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ BÜYÜK
İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI MÜDÜRLÜĞÜNE
SELÇUKLU

Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Savaş DUMAN'ın Okulunuzun Özel Eğitim Sınıflarında Beden Eğitimi Dersi Öğretim programının Öğretmen Görüşleriyle Değerlendirilmesi konulu tez projesi için okulunuzda anket formaları ile ilgili Kayıtakamlık oluru ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Yusuf YILMAZ
İlçe Milli Eğitim Müdürü

1
EĞİTİM: Okullarında Özel Eğitim Sınıfları
Başman Okul Müd.

GELEN EVRAKIN	
Kayıt No.su	04941
Kayıt Tarihi:	3 MAYIS 2002
Verildiği Yer	Büyük İşleri

Dosya: 360
Kayıt: 193

T.C.
KONYA VALİLİĞİ
Selçuklu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI:B.08.4.MEM.4.42.03.02.04.Eğt.Öğr.311/ 4329
KONU: Anket

KAYMAKAMLIK MAKAMINA
SELÇUKLU

Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Savaş DUMAN'ın "Özel Eğitim Sınıflarında Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşleriyle Değerlendirilmesi" konulu tez projesi için İlçemize bağlı özel eğitim sınıfı olan okullarımızda anket yapma isteği ile ilgili Selçuk Üniversitesi Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığının yazısı ilişikte sunulmuş olup, dairemizce uygun mütalaa edilmiştir.

__ Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.



Yusuf YILMAZ
İlçe Milli Eğitim Müdürü

OLUR
01/03/2002
Ahmet KAYIĞI
Vali Yardımcısı
Selçuklu Kaymakam V.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON